Ազգ
Azg
29 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2008 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 199 (4093)

«Թուրքիան սահմանը կբացի, երբ դուրս բերվեն զորքերը Ադրբեջանի տարածքից»

Թուրքիան իր սահմանը կբացի, երբ Հայաստանը դուրս կբերի իր զորքերը Ադրբեջանի օկուպացված տարածքներից: Այս մասին հայտարարել է Ադրբեջանում Թուրքիայի դեսպան **Հուլուսի Քըլըչը**: Մեկնաբանելով Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանի Ղարաբաղում արած այն հայտարարությունը, որ «Հայաստանի հետ Թուրքիայի սահմանի բացումը կարող է դրական անդրադարձ ունենալ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործընթացի վրա», Քըլըչը ընդգծել է, որ «Հայաստանը իրավունք չունի այդ հարցում պայմաններ դնելու Թուրքիայի առջեւ»: «Թուրքիան Հայաստանի հետ սահմանը փակել է 1993 թվականի ապրիլի 4-ին: Դա բողոքի նշան էր ընդդեմ Հայաստանի կողմից Ադրբեջանի Լեռնային Ղարաբաղի եւ նրան կից Դաշտային Ղարաբաղի շրջանների օկուպացման», հայտարարել է Թուրքիայի դեսպանը: Թուրք դիվանագետն ավելացրել է, որ եթե Հայաստանը մտադիր է նորմալ հարաբերություններ հաստատել հարեւան երկրների հետ, ապա նա առաջին հերթին պետք է վերանայի իր «օկուպացիոն քաղաքականությունը», «դուրս բերի իր օկուպացիոն զորքերը Ադրբեջանի գրավված տարածքից», հաղորդում է «Նոյյան տապանը»:

Եթերը ողողված է կրիմինալ սերիալներով

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Երեկ շարունակվող բյուջետային քննարկումների ժամանակ, ԱԺ գիտության, կրթության, մշակույթի եւ երիտասարդության, ինչպես նաեւ ֆինանսավարկային եւ բյուջետային հանձնաժողովի համատեղ նիստում հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի նախագահ **Գրիգոր Ամալյանը** ներկայացրեց բյուջետային հատկացումները 2009-ին, որոնք կազմելու են 95,7 մլն դրամ: Հանձնաժողովի նախագահ **Արմեն Աշոտյանն** ասելու բան ուներ. մի քանի շաբաթ առաջ հանձնաժողովը ՀՌԱՀ-ին ուղարկել է հարցադրումներով գրություն՝ կապված ՀՀ գովազդային օրենսդրության եւ եթերում հեռարձակվող գովազդի ծավալի եւ ռեժիմի, ինչպես նաեւ որոշ նորմերի հիշեցման եւ մի շարք այլ խնդիրների հետ: Հանձնաժողովի ստացած պատասխանում նշված է, որ ՀՌԱՀ-ը չի արձանագրել գովազդային օրենսդրության խախտում: Մինչդեռ դրանից օրեր անց ԱԺ-ում հնչած Հեռուստառադիոխորհրդի նախագահ Ալեքսան Հարությունյանի՝ խորհրդի աշխատանքի վերաբերյալ 2006 թվականի հաշվետվությունը ներկայացրեց բազմաթիվ խնդիրներ, որոնք ոչ այնքան Հանրային ալիքի, ոչ միայն ՀՌԱՀ-ի հետ էին կապված, այլեւ առհասարակ եթերային պարունակության հետ ողջ հայկական եթերում. «Կարծում եմ, որ համարձակություն պետք է ունենանք հիմա արձանագրելու, եթերային պարունակությունը կամ այսպես կոչված հեռուստատեսային կոնտենտը չի համապատասխանում մի շարք գրված եւ չգրված օրենքներին», ասաց Աշոտյանը կանգ առնելով այդ անհամապատասխանության երեք բաղադրիչի վրա.

Տես էջ 3

ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶ

Քրեական գործ՝ սանիտարահամաճարակային կանոնները խախտելու համար

Գլխավոր դատախազության մամուլի ծառայությունից հաղորդում են, որ քննարկելով Լոռու մարզում միջին մակարդակը գերազանցող վարակման դեպքերի ստուգումների արդյունքները, գլխավոր դատախազի ցուցումով Լոռու մարզի դատախազը հարուցել է քրեական գործ քրեական օրենսգրքի 277-րդ հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով (սանիտարահամաճարակային կանոնները խախտելը): Վարակի աղբյուրը պարզելու համար նշանակվել է փորձաքննություն, հանձնարարվել է նախաքննական մարմնին բացահայտել եւ պատասխանատվության ենթարկել բոլոր այն պաշտոնատար անձանց, որոնց գործողությունների կամ անգործության հետեւանքով մարզի տարածքում չեն պահպանվել սանիտարահամաճարակային կանոնները եւ դարձել զանգվածային վարակի պատճառ Վանաձոր եւ Ալավերդի քաղաքներում:

Կոմիտասի պողոտայում սպանություն կատարածներից մեկը կալանավորված է

Մեր երեկվա համարում հաղորդել էինք, որ հոկտեմբերի 26-ին անհայտ անձինք ինքնաձիգից եւ ատրճանակից կրակ են արձակել «ՎԱԶ-2121» մակնիշի ավտոմեքենայի ուղղությամբ եւ սպանել 1965 թ. ծնված Հրաչյա Մաթեւոսյանին եւ հրազենային վնասվածքներ պատճառել 1976 թ. ծնված Հարություն Բ.-ին, որը տեղափոխվել է հիվանդանոց: Հաղորդվում է, որ ձեռնարկված օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումների շնորհիվ պարզվել է, որ նշված հանցագործությունը կատարել են 1979 թ. ծնված Հայկ Դավթյանը եւ 1976 թ. ծնված Հայկազ Հակոբյանը, որոնց նկատմամբ հայտարարվել է հետախուզում: Հոկտեմբերի 28-ին, ժամը 13.30-ին ոստիկանության Արաբկիրի բաժին է ներկայացել Հայկ Դավթյանն ու հանձնել «Կալաշնիկով» ինքնաձիգը եւ «Մակարով» ատրճանակը: Հայկ Դավթյանը կալանավորված է, կատարվում է նախաքննություն:

Սուքիասյանների ընտանիքը պայքարելու է վարչական դատարանի վճռի դեմ

Ազգային ժողովի պատգամավոր Խաչատուր Սուքիասյանի ընտանիքին պատկանող «Բջնի» հանքային ջրերի գործարան» ՓԲԸ-ի ղեկավարությունը որոշում է ընդունել «դադարեցնել արտադրությունը հետագա գործունեության անհնարինության պատճառով»: Հիշեցնենք, հոկտեմբերի 17-ին պետական եկամուտների կոմիտեից ստացվել է կատարողական թերթ՝ «Բջնի» հանքային ջրերի գործարան» ՓԲԸ-ից, համաձայն Վարչական դատարանի կայացրած վճռի, հօգուտ պետական բյուջեի 4 միլիարդ 67 միլիոն 201 հազար 600 դրամ (ավելի քան 13 միլիոն դոլար) բռնագանձելու պահանջով: Հոկտեմբերի 21-ն ԴԱՀԿԱԾ աշխատակիցները այցելել են «Բջնի» գործարան, կատարել գույքագրում եւ արգելանք դրել անշարժ գույքի վրա: Ինչպես «Նոյյան տապանին» հայտնեց Սուքիասյանների ընտանիքին պատկանող «Սիլ կոնցեռնի» մամուլի քարտուղար Աննա Մկրտչյանը, իրենք «օրինական բոլոր մեթոդներով պայքարելու են վճռի եւ գործընթացի դեմ»:

Եղանակը Երեւանում

Հոկտեմբերի 29-ին Երեւանում սպասվում է առանց տեղումների եղանակ: Ջերմաստիճանը գիշերը՝ +7...+9, ցերեկը՝ +15...+17 աստիճան:

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Սիրիան եւ արաբական երկրները հայ արաբագետների ուսումնասիրություններում»

Հալեպում ՀՀ գլխավոր հյուպատոսությունը, Հալեպի մշակույթի պետական կենտրոնի հետ համատեղ, հոկտեմբերի 21-28-ը կազմակերպել է «Սիրիան եւ արաբական երկրները հայ արաբագետների ուսումնասիրություններում» խորագրով գրքերի ցուցահանդես, որում հայ արաբագիտական դպրոցը ներկայացրել է Գիտությունների ազգային ակադեմիայի թղթակից անդամ, պրոֆեսոր Նիկոլայ Հովհաննիսյանը: Ըստ ԱԳՆ հաղորդագրության, Հալեպի մշակութային կենտրոնի սրահում տեղի է ունեցել ցուցահանդեսի պաշտոնական բացման արարողությունը, որին ներկա են եղել Հալեպի մշակույթի պետական կենտրոնի եւ նահանգապետարանի պաշտոնատար անձինք, Բերիո թեմի առաջնորդը, Հալեպում հավատարմագրված դիվանագիտական կորպուսի ներկայացուցիչներ: Ցուցահանդեսին ներկայացված է եղել մոտ 300 գիրք, որոնք վերջին տասնամյակների ընթացքում Հայաստանում հրատարակված ուսումնասիրություններ են արաբական երկրների պատմության, մշակույթի, հայ-արաբական հարաբերությունների, Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ: Հալեպի մշակույթի պետական կենտրոնի նիստերի դահլիճում տեղի է ունեցել Նիկոլայ Հովհաննիսյանի դասախոսությունը՝ «Հայաստանը արաբագիտական ուսումնասիրությունների կենտրոն» թեմայով:

Դպրոցական արձակուրդներն այլեւս չեն միացվելու

Անկախացումից հետո առաջին անգամ 1-11-րդ դասարանների աշակերտները կունենան աշնանային արձակուրդ, իսկ աշնանային, ձմեռային ու գարնանային արձակուրդները այլեւս չեն միացվելու: Ըստ «Նոյյան տապանի», արձակուրդները սկսվել են հոկտեմբերի 27-ին եւ կավարտվեն նոյեմբերի 2-ին, առաջին դասարանի աշակերտների արձակուրդները կտեւեն մինչեւ նոյեմբերի 9: Ասվածը վերաբերում է միայն երեւանյան դպրոցներին, որոնց մեծ մասն ապահովված է ջեռուցմամբ. մարզային դպրոցները կարող են ինքնուրույն սահմանել արձակուրդների ժամկետները՝ նախապես համաձայնեցնելով ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության հետ: Ձմեռային արձակուրդները կսկսվեն դեկտեմբերի 25-ին եւ կտեւեն մինչեւ հունվարի 7-ը, սակայն 1-ին եւ 2-րդ դասարանների աշակերտները կհանգստանան մինչեւ հունվարի 21-ը:

Բողոքի ակցիա ի պաշտպանություն Աբդուլլահ Օջալանի

Երեւանի Շահումյանի անվան հրապարակում քրդական համայնքը երեկ կազմակերպել էր բողոքի ակցիա՝ դատապարտելով թուրքական բանտում քրդերի առաջնորդ Աբդուլլահ Օջալանին ֆիզիկական բռնարարքների ենթարկելու փաստը: Ինչպես լրագրողների հետ զրույցում նշեց Հայաստանի քրդական համայնքի առաջնորդ **Կնյազ Հասանովը**, թուրքական իշխանությունները լայնածավալ պատերազմ են սկսել քուրդ ազատամարտիկների եւ ժողովրդի դեմ: Նրա խոսքով, Ա. Օջալանը ենթարկվում է ֆիզիկական հաշվեհարդարի եւ նրան մահապատժի ենթարկելու սպառնալիքներ են ներկայացվում: Այս մասին քուրդ ժողովուրդը իմացել է Ա. Օջալանի փաստաբանների միջոցով եւ այսօր ամբողջ աշխարհում քրդերը կազմակերպում են ցույցեր՝ դատապարտելով թուրքական իշխանությունների այս անմարդկային քայլը: Ցույցի ընթացքում նշվեց նաեւ, որ 2007 թվականին փորձաքննությամբ պարզվել է, որ Ա. Օջալանին նաեւ թունավորել են: Շահումյանի հրապարակից ցուցարարները երթով շարժվեցին դեպի ՄԱԿ-ի գրասենյակ:

Արտգործնախարար Նալբանդյանը բացառիկ հարցազրույց է տվել BBC-ի թուրքական ծառայությանը

ՀՀ արտգործնախարար Էդվարդ Նալբանդյանը պատասխանել է BBC-ի թուրքական ծառայության հարցերին: Հոկտեմբերի 28-ին «bbcturkish.com» կայքէջի հրապարակած բացառիկ հարցազրույցում նա անդրադարձել է հայ-թուրքական հարաբերություններին, ղարաբաղյան հիմնահարցին, Ռուսաստանի դիրքորոշմանը, Ադրբեջանում տիրող մթնոլորտին, ինչպես նաեւ սփյուռքի գործոնին:

Սեպտեմբերի 26-ին Նյու Յորքում Հայաստանի, Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի արտգործնախարարների եռակողմ հանդիպման առնչությամբ ՀՀ արտգործնախարարն ասել է. «Հանդիպման միտքը հարգարժան Բաբաջանինն էր: Նա այդ միտքը «Կովկասի կայունության եւ համագործակցության պլատֆորմի» առաջարկը քննարկելու մտադրությամբ առաջ էր քաշել դեռեւս Երեւանում, իսկ ես իմ համաձայնությունն էի տվել: Նյու Յորքի հանդիպմանը միմիայն քննարկել ենք պլատֆորմի հարցը: Ադրբեջանի հետ առկա խնդիրներով բանակցությունները ընթանում են Մինսկի խմբի շրջանակներում: Սա միջազգային հանրության աջակցությունը վայելող ազդեցիկ կառույց է: Անիվը վերստին հայտնաբերելու ո՛չ ցանկություն ունենք, ո՛չ էլ դրա կարիքը: Թեեւ Ադրբեջանի նախագահական ընտրություններից հետո աշխուժացում ենք ակնկալում ղարաբաղյան կարգավորման բանակցություններում, սակայն ես դա չեմ պայմանավորում Հայաստան-Թուրքիա երկխոսությամբ: Սկզբնավորվել է Թուրքիայի հետ մեր հարաբերությունների նորմալացման գործընթացը, եւ ես այդ առումով վերին աստիճանի լավատես եմ»:

«Ինչպե՞ս եք գնահատում Մոսկվայում Ադրբեջանի եւ Հայաստանի նախագահների հանդիպում կազմակերպելու ՌԴ նախագահ Մեդվեդեւի նախաձեռնությունը» հարցին Նալբանդյանը պատասխանել է. «Ռուսաստանը միշտ կառուցողական է եղել ղարաբաղյան բանակցություններում: Չմոռանանք, որ 1994-ի զինադադարը ստորագրվել է Ռուսաստանի միջնորդությամբ: 2001-ին քվականին մոտ էինք հաջողության, սակայն Հեյդար Ալիեւն ասաց, որ Ադրբեջանի հասարակությունը պատրաստ չէ դրան»:

Տես էջ 2

«Մեծ մոր հուշերը ճամփորդություն են դեպի հիշողություն, վշտակցություն եւ արդար հասարակություն»

Հայտարարեց Ֆեթհիյե Չեթինը «Նորավանք» գիտակրթական հիմնադրամում

Երեկ «Նորավանք» գիտակրթական հիմնադրամը հանդիպում էր կազմակերպել «Մեծ մայրս» գրքի հեղինակ **Ֆեթհիյե Չեթինի** հետ: Հանդիպումը հակիրճ ելույթով բացեց հիմնադրամի տնօրեն **Գագիկ Հարությունյանը**: Նա հյուրին հանդիպման մասնակիցներին ներկայացնելիս ընդգծեց, որ Չեթինը ներկայացման կարիք չունի:

Իրավաբան, թուրք փաստաբան, հրապարակախոս եւ Հրանտ Դինքի ընտանիքի շահերի պաշտպան Չեթինը որպես հասարակական գործիչ եւ իրավապաշտպան հանրաճանաչ է ոչ միայն Թուրքիայում, այլեւ արտասահմանում, ինչու չէ՝ նաեւ հայկական սփյուռքում: Հայաստանում Ֆեթհիյե Չեթինին մեծապես ճանաչում են «Մեծ մայրս» գրքով, որի երկրորդ հրատարակության առթիվ էլ նա եկել է Երեւան:

Ի դեպ, Ֆեթհիյե Չեթինի գիրքը մինչ այդ Հալեպում Սալբի Գասպարյանի թարգմանությամբ հրատարակվել էր արեւմտահայերեն: Գիրքն ունի անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն եւ իտալերեն թարգմանություններ, որոնց մասին ելույթում նշեց «Նորավանք» հիմնադրամի փորձագետ, «Մեծ մայրս» գրքի թարգմանիչ **Ռուբեն Մելքոնյանը**:

Նա, մասնակի անդրադառնալով գրքի արեւելահայերեն թարգմանության երկրորդ հրատարակությանը, ասաց. «Ֆեթհիյե Չեթինի այցը Երեւան ինքնին ձեռքբերում է, որովհետեւ նա որոշեց շարունակել թեման, հարստացնելով դա եւս մեկ գրքով, որը հավանաբար կկրի «Թոռներ» պայմանական վերնագիրը»:

Այնուհետեւ ելույթ ունեցավ Ֆեթհիյե Չեթինը եւ մասնավորապես ասաց. «Գրքիս հայերեն թարգմանությունն ինձ համար չափազանց կարեւոր է, որովհետեւ մեծ մայրս 9 տարեկանում արդեն զրկվել էր հայերեն խոսելու հնարավորությունից: Թարգմանելով իմ գիրքը, Ռուբեն Մելքոնյանը դարձավ մեծ մորս իղձերի թարգմանը: Սա իմ առաջին այցն է Հայաստան: 2007-ի հունվարի 19-ին, երբ վերադառնում էի Փարիզից, որ Հրանտ Դինքի հետ գամ, նույն օրը սպանեցին նրան: Մեծ մորս պատմությունը յուրատեսակ ճամփորդություն է ինձ համար դեպի հիշողություն եւ իրազեկում, որովհետեւ մինչ այդ ոչինչ չգիտեի 1915-ի մասին:

Թերեւս դա է պատճառը, որ այս պատմությունը դարձավ ուսումնասիրության եւ իրազեկման ճամփորդություն: Իմ գրքի հրատարակումից հետո ինձ միացան բազմաթիվ մարդիկ, նրանցից շատերն էլ իրենց մեծ մայրերի հուշերը պատմեցին ինձ: Գիրքը կարեւոր նշանակություն ունեցավ այն առումով, որ շնորհիվ դրա մենք ինքներս հաշտվեցինք մեզ հետ: Շատերը ներողություն էին խնդրում, խնդրողների մեծամասնությունը կանայք էին, որոնք անուշադրության էին մատնել իրենց մեծ մայրերի ծագումը: Ինչ վերաբերում է տղամարդկանց, ապա նրանք էլ ներողություն էին խնդրում, որ իրենց պապերը հայերին են սպանել:

Գիրքս թուրք ընթերցողների շրջանում հետաքրքրություն առաջացրեց նաեւ իրենց ընտանիքի, տոհմի պատմության նկատմամբ: Ես մեծ մորս պատմությունը գրեցի, որովհետեւ ուզում էի հասարակությանը մարտահրավեր նետել: Այդ իսկ պատճառով էլ այս գիրքը դարձավ անարդարության վերացման եւ արդար հասարակության ստեղծման ճամփորդություն, միաժամանակ՝ վիշտն ապրելու: Մեծ մորս նման կանայք չկարողացան 1915-ի սուգը պահել, չկարողացան նաեւ նրանք, ովքեր պաշտպանել էին իրենց հայ հարեւաններին, հայերը՝ առավելապես, որովհետեւ չէին կարողացել մեռելներին թաղել:

Գիրքս նաեւ չպահված սուգը պահելու ճամփորդություն է: Հիմա արդեն եկել է ժպտալու ժամանակը, սակայն միասին ժպտալու համար հարկավոր է, որ մենք կարողանանք հայերի հետ համատեղ սուգ պահել»:

Հ. ՉԱՔՐՅԱՆ

ՄԱՄՈՒԼ

Սպանություններից մինչեւ ղարաբաղյան հակամարտություն

Պարզաբանում է Հանրապետական կուսակցության փոխնախագահը

Օրը ցերեկով փողոցներում սպանությունների ականատես լինելը կինոսցենարի դրվագ չէ, այլ հայաստանյան իրականություն: Վերջին օրերին տեղի ունեցած սպանությունները Հայաստանի Հանրապետական կուսակցության փոխնախագահին այս համեմատության մասին խորհելու առիթ են տվել: «Վայրագ ֆիլմերում հանդիպող քրեական հանցագործությունները այսօր տեղի են ունենում Երեւանի փողոցներում: Սա անթույլատրելի է եւ պետք է վերացվի», երեկ «Ուրբաթ» ակումբում հայտարարեց նա: Սպանությունների հիմքում **Ռազմիկ Զոհրաբյանը** քաղաքական ենթատեքստ չի տեսնում, դրդապատճառներն էլ, նրա կարծիքով, զուտ քրեական են:

«Գյումրիի քաղաքապետ Վարդան Ղուկասյանի հերթական վերընտրության մեջ այլ պատճառներ պետք չէ փնտրել», վստահեցնում է Ռազմիկ Զոհրաբյանը, «եթե քաղաքացիները դեմ էին, ապա ինչո՞ւ ընտրեցին»: Վախի գործոնն էլ չի ընդունում: «Նրա դիմաց վախեցնող թեկնածու չէր կանգնած, բայց չընտրվեց», ասում է: Ինչ վերաբերում է Գյումրիի նորընտիր քաղաքապետի ոչ այնքան բարի համբավին եւ շուրջը պտտվող պատմություններին, ապա Ռազմիկ Զոհրաբյանն ավելի քան զարմանալի լուծում ունի: «Նա միակ այդպիսի համայնքապետը չէ: Եթե այդ տեսանկյունից դատենք, ապա բոլորին էլ պետք է հեռացնենք աշխատանքից: Այդպես չի լինում: Մենք պետք է հասարակությունն առողջացնենք», ասում է նա:

Հանրապետական կուսակցության փոխնախագահն էլ դեռ տեղյակ չէ, թե ով է ղեկավարելու ՀՀԿ խմբակցությունը: Ռազմիկ Զոհրաբյանը վստահեցնում է, որ թեպետ կուսակցության ներսում դեմոկրատիա է տիրում, հաշվի են առնվում բոլորի կարծիքները եւ որոշումների ընդունմանը նախորդում են քննարկումները, այնուհանդերձ, ի վերջո, նրանք կհամաձայնեն այն թեկնածուի հաստատմանը, ում կառաջարկի կուսակցության նախագահը: «Անձամբ ես կողմ կլինեմ այդ թեկնածությանը», հայտարարեց նա:

Ընդդիմության պահանջած արտահերթ ընտրություններն էլ չեն լինի, հայտարարեց ՀՀԿ փոխնախագահը: «Թող այսօրվանից պատրաստվեն հաջորդ ընտրություններին», խորհուրդ տվեց նա՝ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի միտինգների դադարեցումն էլ համարելով ճիշտ քայլ: Նա նշեց, որ իրենք հստակ ինֆորմացիա ունեն, որ ընդդիմությունը ֆինանսավորվել է դրսի ուժերից: «Աղբյուրները փնտրեք գունավոր հեղափոխություններ կազմակերպած ուժերում», առանց հստակ պարզաբանումների նշեց նա՝ ավելացնելով, որ հայաստանյան փորձը ցույց տվեց, որ այդ հեղափոխությունների անցկացման մեխանիզմներն այնքան էլ արդյունավետ չեն:

Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման մասին խոսելիս Ռազմիկ Զոհրաբյանը խուսափեց կոնկրետ հայտարարություններից: «Վրաստանի օրինակն էլ ցույց տվեց, որ պատերազմները մեր տարածաշրջանում հանկարծակի են ծագում: ԵԱՀԿ Մինսկի համանախագահները փորձում են լուծումներ առաջարկել, բայց մենք չենք համաձայնի Ղարաբաղի անկախության կորստին, Ադրբեջանն էլ՝ տարածքի», նշեց Ռազմիկ Զոհրաբյանը:

ԱՐԵՒԻԿ ԲԱՂԱՅԱՆ

Հոկտեմբերի 30-ին կդադարեցվի մայրաքաղաքի Կենտրոն համայնքի ջրամատակարարումը

Արզնի 1 ջրատարի վրա կատարվող շինարարական աշխատանքների պատճառով հոկտեմբերի 30-ին, ժամը 10:00-ից մինչեւ հոկտեմբերի 31-ի ժամը 10:00-ը կդադարեցվի մայրաքաղաքի Կենտրոն համայնքի Աբովյան 50-64 հասցեների, թիվ 1 մանկական հիվանդանոցի եւ հարակից բժշկական հաստատությունների, Նար-Դոսի 73,75,73ա տների, Այգեստանի 1-11 եւ Ռոստոմի, Արհեստավորների, Տոլստոյի, Կրիվոյ, Զավարյան, փողոցների Հերացի 16-24, Քոչար 7,9,11,13,23,27,21, Քաջազնունի 2,4,6,8,10 շենքերի ջրամատակարարումը: Ինչպես «Արմենպրեսին» հայտնեցին «Երեւան ջուր» ընկերությունից, Արաբկիր համայնքի ամբողջ տարածքում կնկատվի ճնշման անկում, իսկ բարձրահարկ շենքերի վերին հարկերը ընդհանրապես կջրազրկվեն:

Արտգործնախարար Նալբանդյանը բացառիկ ...

1-ին էջից

«Ինչ եք կարծում, նրանք հիմա պատրա՞ստ են» հարցին ի պատասխան ՀՀ արտգործնախարարը նշել է. «Ցավոք, Ադրբեջանում անցկացվող հարցախույզի արդյունքներով երկրի բնակչության 30 տոկոսը ռազմական լուծում է պահանջում ղարաբաղյան հիմնահարցին: Հայաստանում պատերազմին կողմ արտահայտվողները նույնիսկ մեկ տոկոս չեն կազմի: Մյուս երկրներում՝ նմանապես: Այդ ամենն Ադրբեջանի ռազմական քարոզչության հետեւանքն է»:

Ի դեպ, BBC-ի թուրքական ծառայությունը նշում է, որ ամբողջ հարցազրույցի ընթացքում ՀՀ արտգործնախարարը միակ հոռետեսությունը դրսեւորեց հենց Ադրբեջանի հասարակական կարծիքի հարցում:

Ինչ վերաբերում է Հայաստան-Թուրքիա հարաբերություններին, ապա Էդվարդ Նալբանդյանը դրանց առնչությամբ ասել է. «Իմ կարծիքով, մեր հարաբերությունների նորմալացման ճանապարհին չկան իրական արգելքներ: Հարաբերությունների նորմալացման համար ակնկալում ենք կողմերի միջեւ դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատումն ու սահմանների բացումը: Դրանից հետո երկկողմ հարաբերություններում առկա բոլոր խնդիրները քննարկելու համար կարելի է ստեղծել միջկառավարական հանձնաժողով»:

Վերջում BBC-ի թուրքական ծառայությունը ՀՀ արտգործնախարարին է ուղղել «Թուրքիայում եւ Հայաստանում շատերին հուզող» հետեւյալ հարցը. «Ինչպե՞ս համոզել հայկական սփյուռքին»: Ըստ վերոհիշյալ ծառայության, Էդվարդ Նալբանդյանն առանց թերագնահատելու սփյուռքի գործոնը, տվել է հետեւյալ պատասխանը. «Ինչպես չենք անտեսում Հայաստանի եւ Թուրքիայի հասարակական կարծիքը, այնպես էլ չենք կարող սփյուռքին անտեսել: Չեմ կարող նաեւ ասել, որ Թուրքիայի հետ հաշտեցումը գոհունակություն է պատճառելու բոլորին: Բայց եւ այնպես, կարծում եմ, երկու երկրների ղեկավարները պատասխանատվություն կվերցնեն, ելնելով մեր ժողովուրդների եւ տարածաշրջանի շահերից, կընդունեն անսովոր որոշումներ»:

Հ. Չ.

Մինչեւ մարտի 1-ը կարելի է մասնակցել Մամուլի ազատության մրցույթին

Ինչպես արդեն իրազեկել ենք, «Լրագրողներ առանց սահմանների» կազմակերպության Ավստրիայի մասնաճյուղի նախագահ Ռուբինա Մյոհրինգի առաջարկով 2009-ի Մամուլի ազատության պարգեւը (Press Freedom Award) տրվելու է Հայաստանի, Ադրբեջանի, Վրաստանի լրագրողներին:

Այս անգամ վերոնշյալ երեք երկրներն են ընտրվել, որովհետեւ դեռեւս հեռու են մամուլի ազատությունից: Քաղաքական վիճակն այնտեղ առանձնահատուկ սրված է, եւ մամուլի ազատությունն առաջին զոհերից է, հայտարարել է տիկին Մյոհրինգը: Այդ պատճառով էլ կարեւորվում է լրագրողների միջազգային ճանաչումը: Նախկին պարգեւները ցույց են տվել, որ փաստորեն մրցանակն օգտակար դեր է կատարում: Մրցանակն ու դրան կից 15 հազար եվրո պարգեւավճարը լրագրողներին հնարավորություն են տալիս որոշակի անկախություն ունենալու: Կազմակերպությունը կանոնավոր առաքելություններ է ուղարկում կարծիքի ազատությունը սահմանափակած երկրներ, ուր աշխատակիցներն այցելում են դեսպանություններ, կառավարական հաստատություններ եւ ստուգում թղթակցություններում առկա տեղեկատվությունը:

Ավստրիական «dasjournal» օնլայն լրատուն հաղորդում է, որ մրցույթի մեկնարկն արդեն սկսվել է. վերոնշյալ 3 երկրներում աշխատող լրագրողները մրցույթին մասնակցելու համար իրենց աշխատանքները կարող են ներկայացնել մինչեւ 2009-ի մարտի 1-ը: Մամուլի ազատության ամենամյա պարգեւը տրվում է քննադատական, պարզաբանող, բացահայտող, ինչպես նաեւ հետաքննող այնպիսի հրապարակումների համար, որոնք գրված են ժողովրդավարության քաղաքականության, մարդու իրավունքների ոտնահարումների կամ սոցիալական քննադատության թեմաներով:

2008-ին հիշյալ մրցանակը նվիրված է եղել եվրոպական երկու երկրների ժողովուրդներին՝ Ռումինիային եւ Բուլղարիային:

Ա. Հ.
Գերմանիա

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԸ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Հաշուապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք «Ազգ»-ի

Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:

"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 0010

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գլխավոր խնդիրը թերեւս իրազեկման բացակայությունն է

Նոյեմբերի 27-ին Հանրային հեռուստաընկերության ուղիղ եթերով Լոս Անջելեսից կհեռարձակվի ազգային նվիրատվության հեռուստամարաթոնը: «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի տնօրենի պաշտոնակատար **Արա Վարդանյանը** համոզված է, որ անցած տարվա համեմատ այս տարի հնարավոր կլինի գերազանցել դրամահավաքության արդյունքը: Վարդանյանի ներկայացրած տվյալներով՝ վերջին հինգ տարվա ընթացքում մասնակիցների թվի 15 տոկոսի աճ է գրանցվել, աճ է արձանագրվել նաեւ գումարային առումով: Սակայն Վարդանյանը նկատեց, որ խնդիրն այսօր կապված է իրազեկման հետ, եթե Հայաստանում հեշտ է որոշ չափով իրազեկում իրականացնելը, ապա արտերկրում այդ հնարավորությունները քիչ են:

«Պետք է լուծվի իրազեկման խնդիրը. այս գործում, համոզված եմ՝ կօգնի նորաստեղծ սփյուռքի նախարարությունը: Մարդ կարող է դեմ լինել հիմնադրամին փող տալուն՝ ուղղակի հիմնադրամի մասին չիմանալով», ասում է հիմնադրամի տնօրենը: Հիմնադրամն ունի մեծ բարերարների 30 հոգանոց ընտանիք եւ միաժամանակ 200 հազար հասարակ բարերարներ, որոնք 5-500 դոլարի սահմանում են իրենց բարերարությունը կատարում:

Մեծ բարերար տիկին Լուիզ Սիմոն-Մանուկյանը ներկայացրել է մի քանի խոշոր բնույթի ծրագրեր եւ նա պետք է ընտրի ծրագրերի իրականացումը:

«Քանի որ մենք սկսել ենք տնտեսական զարգացման ուղղվածության ծրագրերի իրագործում, տիկին Մանուկյանը ցանկացել է հենց տնտեսական տիպի ծրագրեր իրագործել Հայաստանում: Մեկուկես ամսվա մեջ, ինձ թվում է, նա կկայացնի իր վերջնական որոշումը», նշեց Արա Վարդանյանը:

Հիմնադրամին փոխանցված 250 հազար ԱՄՆ դոլարի գումարներով իրականացվում են Ակնաղբյուր գյուղի գազաֆիկացման, ոռոգման ցանցի վերանորոգման աշխատանքները:

Վարդանյանի մատուցմամբ՝ հիմնադրամի հաշվին առ այսօր փոխանցված է 7 միլիոն 700 հազար ԱՄՆ դոլար, մնացած գումարները տեղական մարմինների հաշվին են:

«Որոշ տեղական մարմիններ դրամի տատանումների պատճառով չեն կողմնորոշվում՝ ինչ փոխարժեքով գումարը փոխանցեն: Այդ բոլոր գումարների դիմաց արդեն իսկ ստանձնված են ծրագրեր. գումարը մեզ մոտ չի եկել, բայց ծրագրերը սկսվում են: Օրինակ՝ Անգլիայի մեր տեղական մարմինը ստանձնել է Մալաթիա-Սեբաստիայի «Սուրբ Աստվածամայր» ծննդատան վերանորոգումը: Արգենտինայի տեղական մարմինն էլ ստանձնել է ծրագիր՝ ԼՂՀ Բերդաշեն գյուղի ջրատարի վերանորոգման համար: Հավաքման տեսանկյունից, յուրաքանչյուր տարի մեզ մոտ այն կազմում է 96-97 տոկոս», նկատեց Վարդանյանը:

Բանախոսի մատուցմամբ՝ ամերիկյան տնտեսական ճգնաժամի հետեւանքով որոշ խոշոր բարերարներ, որոնք մարաթոնին նախկինում տալիս էին 100-200 հազար դոլար, այս տարի փոխանցում են 50-100 հազար դոլար. «Բայց մեծ մասը, քանի որ հասարակ մասնակիցներ են, 5-500 դոլար են տալիս, տնտեսական ճգնաժամը նրանց վրա ազդեցություն չի ունեցել»:

«Այս տարին ավելի շատ աշխատանք է տարվելու ռուսական համայնքի հետ. համոզված եմ, որ նվիրաբերություններ կունենանք մեր ռուսաստանցի գործարար հայրենակիցներից նույնպես. հուսով եմ՝ այս տարվա արդյունքը կգերազանցի անցած տարվա արդյունքը», ասում է հիմնադրամի տնօրեն Արա Վարդանյանը:

Ժուռնալիստների միության նախագահ **Աստղիկ Գեւորգյանի** այն հարցին, թե ինչ տեղ է գրավում Գյումրիի 4000 ընտանիքների տնակներում ապրելու փաստը եւ հիմնադրամը կարո՞ղ է մարդկանց բնակարանով ապահովել, Վարդանյանը պատասխանեց. «96-98-ին հիմնադրամը բազմաթիվ ծրագրեր է իրականացրել աղետի գոտում, բնակարանաշինության ոլորտում: Իսկ 4000 ընտանիքներ դեռեւս կարիք ունեն տների: Բայց կառավարությունն արդեն ունի բնակարանաշինության ծրագիր աղետի գոտու համար եւ մյուս տարվանից սկսելու է: Եթե մյուս տարի որոշվի, որ հիմնադրամը պետք է շարժվի աղետի գոտի, ապա մեծ հաճույքով կգնանք այդտեղ: Գյումրիում վիճակը շատ վատ է, բայց հավատացեք, որ գյուղերում ավելի լավ չէ»:

ՆԱԻՐԻ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

ԳՈՒՅԺ

Հայկ Շահինյան

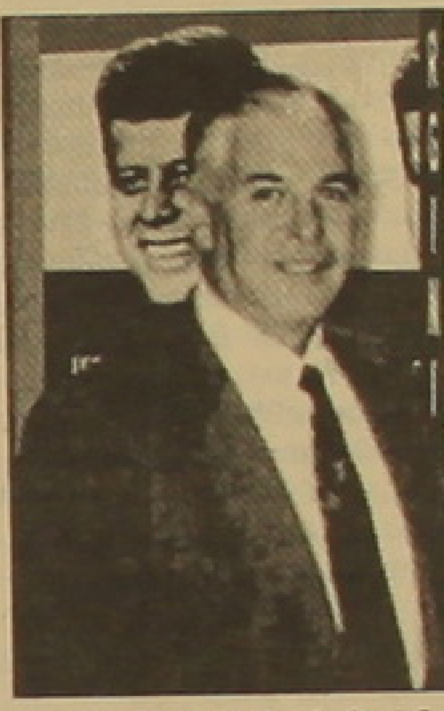

Հոկտեմբերի 25-ին Բուենոս Այրեսում (Արգենտինա) անողոք ու երկարատեւ հիվանդությունից մահացել է Հարավային Ամերիկայի ազգային կարկառուն դեմքերից Հայկ Շահինյանը: Նա ակտիվ գործիչներից էր Ռամկավար ազատական կուսակցության, Թեքեյան մշակութային միության, Հայկական բարեգործական ընդհանուր միության եւ համարվում էր այդ կազմակերպությունների գլխավոր ճարտարապետը տարածաշրջանում՝ կազմակերպչական առումով: Նա հիմնադիրներից մեկն էր 1976-ին Բուենոս Այրեսի ՌԱԿ «Սարդարապատ» շաբաթաթերթի: Թերթ, որն արդեն 32 տարի շարունակում է իր առաքելությունը:

Հայկ Շահինյանն անդամ էր նաեւ «Արարատ» օթյակի, որտեղ, 1984-ին իր շուրջը համախմբելով Արգենտինայի հայազգի պրոֆեսիոնալներին՝ իրավաբան, դատավոր եւ այլն, ՄԱԿ-ում մարդու իրավունքների գծով Արգենտինայի դեսպան Լեոնարդո Դեսփիուի կողքին Ժնեւ՝ Շվեյցարիա գործուղեց գաղութի ներկայացուցիչ Ռոբերտո Մալխասյանին, որի անմիջական համագործակցությամբ անգլիացի դիվանագետ Բենջամին Ուիթեքըրը ցեղասպանության վերաբերյալ իր զեկուցագրում առաջին անգամ նշեց 1915 թ. Հայոց ցեղասպանությունը:

Հայկ Շահինյանն այնուհետեւ սկսեց ՄԱԿ-ի միջոցով Թուրքիայում գտնվող հայկական կիսավեր եկեղեցիները հայապատկան հողատարածք հռչակել տալու աշխատանքը, որի հաջողությունից հետո զարգացնելու էր օրենսդրական այն սկզբունքը, որ եթե որեւէ շինություն երկար ժամանակ պատկանում է որեւիցե մեկին, ապա այդ շինության տակի հողատարածքը նույնպես պատկանում է նշյալ անձին: Այդ ջանքերն առայժմ չեն արդյունավորվել, եւ անհրաժեշտ է շարունակել դրանք՝ Հ. Շահինյանի մահվանից հետո:

Հուղարկավորությունը տեղի է ունեցել Վիսենտե Լոպեզի շրջանի հայկական Սբ. Գեւորգ եկեղեցում, հոկտեմբերի 26-ին:

Սփյուռքահայերը կարող են աշխատել իրենց նախարարությունում

Երեկվա բյուջետային քննարկումներից հետո սփյուռքի հարցերի նախարար **Հրանուշ Հակոբյանը** լրագրողների հետ զրույցում ասաց, թե նախարարության ստեղծման երեք ամիսների ընթացքում հանդիպել է բոլոր համահայկական կառույցների ղեկավարների հետ, իմացել խնդիրները, բայց դեռ ավարտին չի հասցված բավականին լուրջ հայեցակարգը, որն ուղարկվել է ավանդական կուսակցություններին, համահայկական կառույցներին՝ կարծիքի: Նախարարության գործունեության թիվ մեկ օբյեկտը սփյուռքն է, հետեւաբար նրա աշխատանքը ոչ թե Հայաստանում է լինելու, այլ լինելու է սփյուռք-հայրենիք գործակցությունը. «Հայտարարել եմ, որ դա սփյուռքի նախարարություն չէ, այլ սփյուռքահայի տուն է, որ պետք է ամեն կարգի տեղեկություն ստանա հայրենիքից, մենք ոչ թե ղեկավարելու ենք սփյուռքը, այլ պետք է երկխոսենք, բանավիճենք, համագործակցենք, քննարկենք, քննարկումից հետո պետք է որոշում կայացնենք», ասաց Հ. Հակոբյանը:

Հիմնական խնդիրներից մեկը սփյուռքահայերին աշխատանքի ընդունելն է, ձեւերն արդեն գտնվել են, կա նախագահի հանձնարարությունը, որ պայմանագրային հիմունքներով նախարարությունում նրանց ընդունեն աշխատանքի, որովհետեւ նրանք չեն կարող քաղծառայող լինել: ՄԱԿ-ի հետ պայմանագիր է ստորագրվել՝ բոլոր սփյուռքահայերը, ովքեր ուզում են գալ-աշխատել, կարող են մասնակցել մրցույթին. 3-6 ամսով ՄԱԿ-ը կֆինանսավորի, նրանք բավականին գումար կստանան, ոչ թե մեր փոքրիկ աշխատավարձերը, այնպես որ մեր հայրենակիցները կարող են գալ եւ կայացնել իրենց նախարարությունը:

Այսօր շենք կա, կահույք կա, նախարարությունը տեխնիկապես հագեցած է, 100 հաստիք է տրված, որ առայժմ բավարար է նախարարության առջեւ դրված խնդիրներն իրականացնելու համար:

Մ. Խ.

Եթերը ողողված է կրիմինալ սերիալներով

1-ին էջից

«1. Ինչ են քարոզում ալիքներն իրենց անսահման կրիմինալացված սերիալներով, կրիմինալի ռոմանտիզացիայի հերոսացման սցենարներով, ինչ տեսակի սերունդ ենք մենք կրթում: Ես գիտեմ մի շարք ընկերությունների ղեկավարների, որոնք արգելում են իրենց երեխեքին նայել իրենց իսկ հեռուստաընկերությունների սերիալները: Եկեք բոլորս միասին լուծենք խնդիրը, այստեղ մեղադրանքի խնդիր չէ՝ այլ խնդիր, որը հասարակական հնչողություն ունի եւ ռազմավարական կարեւորություն: Վերջին օրերի սպանությունների եւ կրակոցների մեջ մեծ է նաեւ բաժինը ինֆորմացիոն այս հոսքի, որը երկար տարիներ աղավաղել է մեր արժեհամակարգը էկրաններից:

2. Լեզվի մաքրության խնդիրները. Լեզվի տեսչությունը երկար ժամանակ ապարդյուն փորձում է աղաղակել տարբեր ակնհայտ խախտումների վերաբերյալ, սակայն կամ տույժերն են շատ փոքր, կամ էլ այնքան փոքր է համարվում լեզվի տեսչության վարչական կշիռը, որ գերադասում են անտեսել այդ դիտարկումները:

3. Ակնհայտ է, որ խախտվում է գովազդային օրենսդրությունը, անգամ գործողը:

Ձեր պատասխանը ոչ թե ձեր հանձնաժողովի լիազորությունները չկատարելու խնդիր է, այլ տեխնիկական հագեցվածության պակասի խնդիր է, որովհետեւ հսկայական տեխնիկական միջոցներ են պետք, որպեսզի դուք կարողանաք մոնիտորինգ իրականացնել Հայաստանում գործող 20-ից ավելի հեռուստաընկերությունների նկատմամբ», ասաց Աշոտյանը՝ զարմանալով, որ հանձնաժողովին տրվում է միայն պահպանման ծախս, մի հանձնաժողով, որի վրա դրված է ռազմավարական խնդիր, ազգային անվտանգության հայեցակարգում սեւով սպիտակի վրա գրված տեղեկատվական անվտանգության խնդրի հսկողությունն անքննելի է, որ միայն պահպանման ծախսով է գնում. «Սա ոչ այնքան ձեր հանձնաժողովի գնահատականն է, այլ բոլորիս խնդիրն է, եւ հանձնաժողովի անունից, հանձնաժողովի հերթական նիստի ժամանակ առաջարկելու եմ որոնել ֆորմատներ, ոչ օրենքով ամրագրված, մեր հանձնաժողովի ներսում ստեղծել աշխատանքային խումբ կամ ենթահանձնաժողով, կամ որեւէ կից կոմիտե՝ հեռուստատեսային էթիկայի հետ կապված, որտեղ կհրավիրվեն բոլոր հեռուստաընկերությունների ղեկավարները, լեզվի տեսչության մասնագետներ, ՀՌԱՀ-ը, սպառողների շահերի հասարակական պաշտպաններ, եւ մենք ամիսը մեկ փորձենք պարսավանքի ենթարկել, դատապարտել, բացահայտել ԱԺ ամբիոնից, եթե պետք է՝ ստեղծել նաեւ օրենսդրական հիմքեր դրա համար», առաջարկեց Ա. Աշոտյանը, քանի որ եթերում վիճակը հետեւողականորեն վատթարանում է. «Եթե երկու տարի առաջ կային կենցաղային բնույթի պրիմիտիվ սերիալներ, չէին խեղում արժեհամակարգը, բայց դաստիարակությանը նպաստող տարր չունեին, այսօր մեր եթերը ողողված է կրիմինալ սերիալներով, որտեղ դրական հերոսը ոչ թե մարդն է, որն օրենքով է շարժվում, պետության թիկունքին է կանգնած, պետության քաղաքացի է, այլ բնույթի կերպարներ, եւ սերիալները տիպիկ կուտակում են էդ երեք տիպի խնդիրները: Հատկապես գովազդի հսկողությունն օրենքով վերապահված է ՀՌԱՀ-ին»:

Ամալյանը շնորհակալ էր հարցերն առաջ քաշելու համար, բայց կարծում էր, որ խնդիրը միայն տեխնիկական միջոցներինը չէ, կոնկրետ օրենսդրական բարեփոխումների անհրաժեշտություն կա, քանի որ ՀՌԱՀ-ը բովանդակայինի վերաբերյալ ներազդելու հնարավորություն չունի, նաեւ լեզվի անաղարտության հետ կապված խնդիր կա. անաղարտ հայերենն անաղարտ մածունի պատմությունը չէ, եւ ընդհանրապես՝ հնարավոր էլ չէ սահմանել, թե ո՞րն է անաղարտ հայերենը: Խնդիրներն էլ պետք է կարգավորել ոչ թե այսպես հրապարակային, այլ աշխատանքային մոդելի մեջ:

Հանձնաժողովի փոխնախագահ **Նաիրա Զոհրաբյանը**, սակայն, առավել կոշտ էր. «Պահպանման ծախսերը հանձնաժողովի անդամներին չեն տրվում՝ որպես մշակութային արժեք դրանք պահպանելու համար, դա նրանց աշխատավարձն է, որի դիմաց նրանք պարտավոր են իրականացնել օրենքով իրենց վերապահված բոլոր լիազորությունները: Ինձ եւս շատ զարմացրեց Ձեր նամակը, որտեղ դուք նշում եք, որ որեւէ չարաշահում չեք հայտնաբերել: Ես հիմա Ձեզ հարց եմ տալիս որպես ոչ թե հանձնաժողովի նախագահի, այլ որպես շարքային հեռուստադիտողի, երբ նայում եք 1,5 ժամանոց հեռուստաեթեր, գեղարվեստական ֆիլմ, որը պարբերաբար ընդմիջվում է առնվազն 7 անգամ՝ 5-10 րոպե տեւողությամբ գովազդով, դրա համար արդյոք բյուջեից գումարնե՞ր են պետք հատուկ սարքավորումներ տեղադրելու համար, որպեսզի ակնառու լինի, որ գովազդի օրենքը խախտվում է: Անաղարտ հայերենի մասով էլ՝ որ չափորոշիչներ չկան, հատուկ չափորոշիչներ պետք չեն հասկանալու համար, որ եթերից հնչող հայերենը եւ անաղարտ մածունը ոչ մի կապ չունեն»:

Անահիտ Բախշյանը առավել առաջ գնաց նկատելով, որ այս հանձնաժողովի գործունեությունն աշխուժանում է այն ժամանակ, երբ ռադիո եւ հեռուստահաճախությունների մրցույթներ են հայտարարվում. «Դե, եթե 2 տարով այդ ամենը հետաձգել ենք՝ առաջարկում եմ բյուջեով ընդհանրապես կտրել ՀՌԱՀ-ի ֆինանսավորումը, ՀՌԱՀ-ի գործունեությունը ոչ մի տեղ չի երեւում, ինչո՞ւ եք իզուր պետության փողերը տանում, թող մնան ավելի լավ նպատակների համար», ասաց: Այստեղ խառնվեց **Գագիկ Մինասյանը**. «Դա պատգամավորի սուրբ պարտականությունն է՝ գրել, որ բյուջեում այս տողերը հանեն՝ կհանեն», ասաց նա:

«Էդ դեպքում սահմանադրության պահանջը պիտի հանեք ու օրենսդրական փոփոխություններ անեք», նկատեց Ամալյանը:

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

◆10.30-Մոսկվայի տանը տեղի կունենա Սպորտային պարերի համաշխարհային խորհրդի գլխավոր քարտուղար եւ փոխնախագահ Ստյուարտ Սաունդերսի եւ նախագահության անդամների ասուլիսը:

◆11.00-«Դե ֆակտո» ակումբի հյուրն է Ժիրայր Սեֆիլյանը:

◆11.00-Սփյուռքի նախարարությունում կկայանա նախարար Հրանուշ Հակոբյանի առաջին մամուլի ասուլիսը:

◆12.00-Մաշտոցի 1 հասցեում տեղի կունենա Հայաստանի երիտասարդական կուսակցության նախագահի մամուլի ասուլիսը՝ փաստահավաք խմբի ստեղծման վերաբերյալ:

◆12.00-«Ազդակ» ակումբում տեղի կունենա «Գոյ» թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Արմեն Մազմանյանի ասուլիսը: Թեման՝ «Վահե Շահվերդյանը եւ թատերական աշխարհում տիրող կոնֆլիկտային վիճակը»:

◆12.00-«Փաստարկ» ակումբի հյուրն է Արամ Մանուկյանը:

◆12.00-«Նովոստի» մամուլի կենտրոնում տեղի կունենա ասուլիս՝ նվիրված Արտերկրում բնակվող ռուս հայրենակիցների համաշխարհային կոնֆերանսին:

◆12.00-«Հայացք» ակումբի հյուրն է ԳԱԱ թղթակից անդամ, ֆիզիկամաթեմատիկական գիտությունների դոկտոր, աշխարհի առաջատար բուհերում հայ ուսանողներին օժանդակելու ծրագրի հեղինակ Արթուր Իշխանյանը:

◆14.00-«Ուրբաթ» ակումբի հյուրն է ԱԺ ՀՅԴ խմբակցության անդամ Ռուզան Առաքելյանը: Նա կներկայացնի իր «Հավատամք» գիրքը, որտեղ ամփոփված է Հայաստանի եւ սփյուռքի պարբերականներում հրատարակված հրապարակախոսական հոդվածների ընտրանին:

◆14.00-Մշակույթի նախարարությունում տեղի կունենա Մայնի Ֆրանկֆուրտի գրքի միջազգային ցուցահանդեսին մասնակցած հայկական պատվիրակության անդամների մամուլի ասուլիսը:

◆15.00-«Արմենիա-Մարիոթ» հյուրանոցում տեղի կունենա «Արարատբանկի» կապիտալում Վերակառուցման եւ Զարգացման եվրոպական բանկի մասնակցության պայմանագրի ստորագրման արարողությունը:

◆19.00-«Նարեկացի» արվեստի միությունում կցուցադրվի Համո Բեկնազարյանի «Նամուս» ֆիլմը:

www.azg.am www.azgdaily.com

ԱԶԳ

Պարզաբանումներ

«Հարկային բեռն ավելի թեթեւ կլինի, եթե տնտեսվարողը փաստաթղթավորի իր ծախսերը, եւ ընդհակառակը»

Հավաստիացնում է պետեկամուտների փոխնախագահ Արմեն Ալավերդյանը

Չնայած կառավարության հարկային բարեփոխումների փաթեթի մասին վերջին ժամանակներս շատ է խոսվել ու գրվել, բայց գործնականում դրանց կիրառման վերաբերյալ մի շարք հարցեր դեռեւս պարզաբանումների անհրաժեշտություն են զգում: Այդ պարզաբանումները փորձեցինք ստանալ պետեկամուտների կոմիտեի փոխնախագահ ԱՐՄԵՆ ԱԼԱՎԵՐԴՅԱՆԻՑ:

- Պրն Ալավերդյան, նախ՝ վերջին օրենսդրական փոփոխությունները ե՞րբ են ուժի մեջ մտնելու: Մասնավորապես, խոսքը մինչեւ 58,35 մլն տարեկան շրջանառություն ունեցողներին, որոնք նախկինում պարզեցված հարկ էին վճարում, առնչվող փոփոխության մասին է:

- Այդ օրենսդրական դրույթը ուժի մեջ է մտնում 2009-ի հունվարի 1-ից: Մինչ այդ պետական եկամուտների կոմիտեն պարտավոր է ապահովել դրա կատարման համար անհրաժեշտ իրավական բոլոր դրույթների կարգավորումը: Այդ բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերի մշակումն ու ընդունումը կավարտենք դեկտեմբերին, որպեսզի հունվարից ընդունված օրենսդրական դրույթները սահուն իրականացվեն:

- Փաստորեն, ավելացված արժեքի հարկի (ԱԱՀ) դաշտում գործողների, այսինքն՝ ավելի խոշոր հարկատուների համար, ըստ էության, օրենսդրական մեծ փոփոխություններ չե՞ն կատարվել:

- Նրանց համար խաղի կանոնների էական փոփոխություն չի կատարվել, եթե չհաշվենք հաշվետվությունների հետ կապված փոփոխությունները: Մասնավորապես, եթե մինչեւ 2009 թ. մինչեւ 60 մլն դրամ շրջանառություն ունեցողները եռամսյակային վճարող էին համարվում, ապա 2009-ից եռամսյակային հարկ վճարողներ կհամարվեն մինչեւ 100 մլն դրամ շրջանառություն ունեցողները:

- Իսկ 100 մլն դրամից ավելի ունեցողնե՞րը:

- Նրանք կհամարվեն ամսական հարկ վճարողներ:

- Վերջերս նշվեց, որ նրանք պարտավոր են ապրանք տրամադրել հաշիվ-ապրանքագրերով, այլ ոչ թե հսկիչ-դրամարկղային մեքենաներով, ինչպես մինչեւ հիմա էր:

- Ես ասացի, որ նրանց համար հաշվետվողական փոփոխություններ պետք է լինեն, բայց կան նաեւ վարչարարական միջոցառումներ: Նրանք այսօր էլ պարտավոր են աշխատել հաշիվ-ապրանքագրերով, բայց այս պահին գործող օրենսդրությունը պատասխանատվության ուժեղացված ձեւեր չի նախատեսում: Օրենսդրական փոփոխությունների փաթեթով ապահովված է օրենսդրական այնպիսի դաշտ, որ տնտեսվարող սուբյեկտը շահագրգռված կլինի փաստաթղթեր ձեռք բերելու եւ հաշվապես դուրս գրելու: Այսօր ապրանքները դուրս են գրվում առանց փաստաթղթերի, իսկ ձեռք բերողներն էլ կամ չեն պահանջում այդ փաստաթղթերը, կամ իրենց շահերից էլ է դա բխում, քանի որ երկուստեք շրջանառություն են թաքցնում: Օրենսդրական փոփոխությամբ, այն տնտեսվարողը, որը չի ներկայացնի այն մատակարարին, որից ինքն ապրանքը ձեռք է բերել, պետք է վճարի դիմացի սուբյեկտի համար համապատասխան հարկի գումար՝ իր ձեռք բերած ապրանքի արժեքի 11 տոկոսը որպես տուգանք: Կամ էլ պետք է հարկային մարմնին հայտնի, թե որ տնտեսվարող սուբյեկտն իրեն փաստաթուղթ չի տրամադրել: Այժմ այնպիսի վիճակ է, որ բոլորը դժգոհում են, որ իրենց փաստաթուղթ չեն տրամադրում, բայց հարկային մարմնին չեն ուզում հայտնել, թե կոնկրետ որ ընկերությունը չի տրամադրում: Նոր դրույթի կիրառումը, կարծում ենք, հնարավորություն կստեղծի հավասար իրավիճակ ստեղծելու տնտեսվարող սուբյեկտների միջեւ: Տնտեսվարողները կհաշվեն՝ փաստաթուղթ ձեռք բերեն, մեզ հաղորդեն փաստաթուղթ չտրամադրողի մասին, թե՞ նրա փոխարեն վճարեն 11 տոկոս:

- Պարզաբանեք, խնդրեմ, թե ինչ է նշանակում 11 տոկոսը:

- Ենթադրենք՝ ընկերությունը ձեռք է բերել 10 մլն դրամի շինանյութ առանց փաստաթղթի, նաեւ չի հայտնում, թե ումից է ձեռք բերել: Այդ դեպքում նա պետք է վճարի այդ 10 մլն դրամի 11 տոկոսը, այսինքն՝ 1,1 մլն դրամ:

- Իսկ եթե երկու տնտեսվարողներ մի քանի անգամ միմյանց հետ ապրանքի առեւտուր անեն, բայց ցույց տան մեկ անգամվա հաշիվ-ապրանքագիր: Որքանո՞վ է այդ երեւույթը վերահսկելի:

- Դա խոր ստվերն է, որը եղել է եւ կա: Պետական մարմինները, այդ թվում՝ հարկայինը, դա պետք է բացահայտեն: Կլինեն բարդություններ եւ դժվարություններ, բայց, կարծում եմ, ավելի վերահսկելի կլինի, քան հիմա: Հարկայինի աշխատակիցներն իրենց արդյունավետությունը պետք է բարձրացնեն, հասարակությունը մեզ կօգնի: Ի վերջո, մենք փոքր երկիր ենք եւ չեմ կարծում, որ շատ մեծ գործարքները հնարավոր է կոծկել: Տեղեկատվությունը գործող սուբյեկտներից մեկի մոտ, իրացման որեւէ շղթայում անպայման ի հայտ կգա:

- Այժմ անդրադառնանք մինչեւ 58,35 մլն դրամ շրջանառություն ունեցողներին: Նրանք շարունակելո՞ւ են հաստատագրված հարկ վճարել:

- Մինչեւ 58,35 մլն դրամ շրջանառություն ունեցողները կվճարեն նախորդ ամսվա շրջանառության 1 տոկոսի չափով՝ կանխավճարի տեսքով: Երբ տարին ավարտվի, 58,35 մլն շեմին չհասած ընկերության վճարված հարկերը պետք է ամբողջ շրջանառության 2 տոկոսից պակաս չլինեն, բայց նաեւ ավելի չլինեն այդ շրջանառության 10 տոկոսից: Օրինակով ներկայացնեմ ասվածը: Եթե կազմակերպությունն ունի 40 մլն դրամի շրջանառություն, ապա նա յուրաքանչյուր ամիս որպես կանխավճար վճարում է իր, ենթադրենք, 2 մլն դրամ ամսական շրջանառության 1 տոկոսը՝ 20 հազար դրամ: Տարեկան ստացվում է վճարած մոտ 200 հազար դրամ: Եթե տարվա ավարտից հետո ընկերությունը հայտնում է, որ ունեցել է 40 մլն դրամի շրջանառություն, ապա այդ 40 մլն դրամի 2 տոկոսը ստացվում է 800 հազար դրամ: Այսինքն, նա արդեն վճարել էր 200 հազար դրամ, իսկ վճարված գումարը պետք է 800 հազարից (շրջանառության 2 տոկոսից) պակաս չլինի: Այսինքն, նա, բացի տարվա ընթացքում վճարված 200 հազար դրամից, պետք է վճարի եւս 600 հազար դրամ:

Սակայն, մյուս կողմից, 40 մլն դրամի 10 տոկոսը 4 մլն դրամ է: Որպեսզի կազմակերպությունն այդքան չվճարի, պետք է հիմնավորի այդ 40 մլն ծախսերը փաստաթղթերով: Ենթադրենք, փաստաթղթերով հիմնավորում է հումքի, էլեկտրաէներգիայի, աշխատավարձերի գծով ծախսերը, բայց ենթադրենք, որոշ ձեռք բերած ապրանքների համար փաստաթուղթ չի ունենում, ասելով, որ ձեռք է բերել շուկայից: Այսինքն, այդ 40 մլն դրամից, ասենք, 15 մլն դրամի ծախսերը չեն հիմնավորվում: Այդ դեպքում նա պարտավոր է վճարել ոչ թե 600 հազար դրամը, այլ 15 մլն դրամի 10 տոկոսը՝ 1,5 մլն դրամ: Ի՞նչ է ստացվում: Նվազագույնը 40 մլն դրամ շրջանառություն ունեցողից պետք է գանձվի 600 հազար դրամ (չհաշված տարվա ընթացքում վճարված 200 հազար դրամը), առավելագույնը՝ 4 մլն դրամ:

- Այսինքն, որքան շատ փաստաթղթով հիմնավորված ծախս ցույց տա, այնքան քի՞չ կվճարի:

- Այո: Ուրիշ ինչ ենք արել դրա համար: Եթե կազմակերպությունը նշում է, որ մեծածախ խանութից է ինչ-որ ապրանք ձեռք բերել, ապա այդ խանութի հսկիչ-դրամարկղային մեքենայի կտրոնը նույնպես համարվում է ծախսը հիմնավորող փաստաթուղթ: Եթե կազմակերպությունը կարողանում է հիմնավորել իր 40 մլն դրամ ծախսերից 36 մլն դրամինը, ապա վճարման ենթակա գումարը դառնում է 400 հազար դրամ: Սակայն քանի որ այդ հարկը չպետք է ցածր լինի ընդհանուր շրջանառության 2 տոկոսից, ապա, այնուամենայնիվ, նա պետք է վճարի 600 հազար դրամը (չհաշված տարվա ընթացքում վճարած 200 հազար դրամը):

- Պարզ է: Հարկային նոր օրենքները միայն առեւտրային գործունեություն իրականացնողների՞ն են վերաբերում: Օրինակ՝ սպասարկման ոլորտը նույնպես հարկվելո՞ւ է այդ ձեւով:

- Սա վերաբերում է բոլոր գործունեության տեսակներին, բացառությամբ նրանց, որոնք հարկվում էին եւ շարունակելու են հարկվել հաստատագրված վճարներով: Դրանք են հյուրանոցները, հանրային սննդի օբյեկտները (ռեստորաններ, սրճարաններ), ավտոտեխսպասարկումը, տրանսպորտային գործունեությունը, խաղային բիզնեսը, գազալիցքավորման կայանները, բենզալցակայանները, վարսավիրանոցները, մինչեւ 7 քմ տարածք ունեցողների մանրածախ առեւտուրը:

- Իսկ դրանք չե՞ն նախատեսվում ներառել հարկման ընդհանուր դաշտում:

- Մանրածախ առեւտուրն ամբողջությամբ, ներառյալ մինչեւ 7 քմ տարածքում առեւտուր իրականացնողները, 2010-ի հունվարի 1-ից դուրս կգա հաստատագրված վճարի դաշտից:

- Այժմ մինչեւ 7 քմ առեւտուր իրականացնողները, փաստորեն, պետք է ՀԴՄ-ներ տեղադրեն ու շրջանառություն ցույց տան, բայց հաստատագրված վճար վճարեն: Հակասություն չի՞ լինում:

- Չի լինում, որովհետեւ եռամսյակի ընթացքում 1 քմ մետրի հաշվարկով 2,1 մլն դրամից ավելի, իսկ ոսկու վաճառքի դեպքում՝ 14,6 մլն դրամից ավելի առեւտրի դեպքում, մինչեւ 7 քմ տարածքում գործունեություն իրականացնող տվյալ ձեռներեցը, այդ եռամսյակում, հաստատագրված վճարից դուրս է գալիս եւ հայտնվում է հարկման ընդհանուր դաշտում:

- Պազեցված հարկի համեմատ փոքր բիզնեսի բեռը մեծանում է, փոքրանում է, թե՞ մնում է անփոփոխ:

- Չի մեծանում: Նույնիսկ կարող է փոքրանալ:

- Սակայն ի՞նչ երաշխիք, որ անգամ ցածր հարկերի դեպքում մեր տնտեսվարողները չեն ձգտի դարձյալ գործել ստվերում:

- Հաստատագրված վճարն անհամաչափ հարկման տեսակն է, որի տակ կարող են մտնել եւ մեծ ծավալներով, եւ փոքր ծավալներով առեւտուր իրականացնողները: Ընդհանուր հարկման դաշտն այդ առումով ավելի արդարացի է, քանի որ փոքր շրջանառությունից ավելի փոքր հարկման գումար է առաջանում, քան մեծ շրջանառությունից: Հարցին նայենք այլ տեսանկյունից: Հարկային բեռն ավելի ծանր կլինի, եթե տնտեսվարողը չկարողանա իր ծախսերը փաստաթղթավորել: Եթե տնտեսվարողները փաստաթղթավորումը 100 տոկոսի հասցնեն, ապա նրանց համար հաստատ մի քանի անգամ ավելի ձեռնտու կլինի վճարելիք հարկերի չափը:

- Այդ դեպքում ի՞նչ կստանա պետական բյուջեն: Կառավարության եւ պետեկամուտների կոմիտեի ղեկավարները, խոսելով այս բարեփոխումների մասին, ասում են, որ դրանք նպատակ չունեն բյուջե լցնելու, այլ միայն իրական շրջանառությունը պարզելու համար են: Սակայն, օրինակ, ստվերային շրջանառության 80 տոկոսը, վարչապետի հավաստմամբ, իրականացվում է տոնավաճառներում: Չէ՞ որ դա ահռելի ստվեր է եւ դրանից պետք է բյուջե գումարներ մտնեն:

- Այս փոփոխությունների փաթեթից անգամ ֆիսկալ (հարկաբյուջետային) կորուստ է կանխատեսվում: Եթե փաստաթղթավորումն ապահովվի, այդ կորուստը բնականաբար չի լինի: Փոփոխությունները ռիսկային են եւ հնարավոր կորուստը դրանից պետք է փոխարինվի վարչարարության բարելավման հաշվին:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ՌԵՊԼԻԿ

Որքա՞ն արժե հայրենասիրությունը Հայաստանում

Տարօրինակ մի բան է կատարվում մեր հասարակության մեջ: Չնայած՝ գուցե եւ իր տարօրինակությամբ հանդերձ օրինաչափ է, եթե նկատի ունենանք, որ մեր իրականության մեջ հայրենասիրությունն այսօր դարձել է ամենահոլովվող, ամենաօգտագործվող բառը: Իսկ գիտենք. եթե մի բանի մասին շատ է խոսվում, նշանակում է՝ նրա պակասությունը կա, նշանակում է՝ չի հերիքում, քիչ է պարզապես: Եվ զուգահեռ՝ այդ հասկացությունն ուղղակի արժեզրկվում է:

Իսկ մենք, հիրավի, շատ ենք խոսում հայրենասիրության մասին: Անգամ՝ ոչ ավել, ոչ պակաս, մարդկանց բաժանում ենք երկու մասի՝ հայրենասեր եւ ոչ հայրենասեր: Չենք մտածում, որ այն շատ սովորական զգացմունք է եւ հասու պետք է լինի ամենքին, ասենք՝ ինչպես մոր սերը: Եվ մատնացույցի կարիք չկա, մատնացույց անելն ուղղակի անհեթեթություն է:

Կամ էլ՝ եթե սկսել ենք, խորանանք աբսուրդի մեջ. այդ որտեղի՞ց իմացար, որ դու հայրենասեր ես, դիմացինդ՝ ոչ: Ինչո՞վ չափեցիր, ինչո՞վ համոզվեցիր: Եվ, ընդհանրապես, ինչպե՞ս ես այդքան հեշտությամբ գնահատականդ դնում ու քաշվում մի կողմ: Առիթ եղա՞վ, համապատասխան իրավիճակ ստեղծվե՞ց, որ համոզվեցիր քո հայրենասիրության, իսկ մյուսի անհայրենասիրության մեջ:

Ինչեւէ: Այսքանը գուցե եւ կապ չուներ իմ այսօրվա խոսակցության հետ, պարզապես առիթ էր, եւ ասացի, ինչի մասին վերջին շրջանում մտածում-զայրանում-զարմանում եմ ոչ միայն ես, ինձ նման էլի մարդիկ:

Իսկ՝ այժմ՝ բուն ասելիքս. վերջերս տեղի ունեցավ մի աննախադեպ միջոցառում. Լեռնային Ղարաբաղում մի խումբ բարերարներ ամուսնացրին 700 զույգի: Կարծում եմ՝ ոչ ոքի համար գաղտնիք չէ, որ այս ակցիան ընդամենը մի նպատակ ուներ, օգնել մարդկանց՝ երիտասարդ մարդկանց, որպեսզի ամուսնանան, տուն ու տեղ լինեն: Այսօր մեր երկրում քիչ չկան երիտասարդներ, ովքեր պարզապես զրկված են ամուսնանալու հնարավորությունից. ամուսնանան՝ ինչպե՞ս ապրեն, որտե՞ղ ապրեն, ինչո՞վ պահեն սեփական ընտանիքը: Ու կամ չեն ամուսնանում. հասարակությունը ծերանում է, կամ էլ բռնում են պանդխտության ուղին՝ հեռանում են երկրից: Եվ էլի է հասարակությունը ծերանում, ենթարկվում ժողովրդագրական խեղման:

Արդեն մենք հիմնական գծերով տեղյակ ենք, թե ինչ է արվել մեծ հարսանիքի ժամանակ, ինչպիսի խոշոր գումարներ են ծախսել բարերարները, ինչպիսի նյութական եւ ֆինանսական օգնություն է հատկացվել ամուսնացողներին:

Բարեգործական այս հզոր ակցիային մասնակցության հրավեր էին ստացել նաեւ մեր էստրադայի երգիչ-երգչուհիները: Կարծում եք, նրանք ասացի՞ն՝ այս մարդիկ այսքանն արեցին այս ժողովրդի համար, մենք էլ մեր ձեռքից եկածն անենք: Բնավ. նրանք դրեցին անսակարկելի իրենց գնացուցակը եւ բարերարներից պահանջեցին խոշոր, կլորիկ գումարներ: Նորից հիշեցնենք ազգիս երգիչ-երգչուհիներին. սա ազգային բարեգործական ակցիա էր, իրենք բիզնես նախագծի չէին մասնակցում:

Լավ, հայրենասեր լինելը հո միայն հայրենասիրությունից խոսելը չէ, հայրենասեր լինելը հո միայն «ազգի մամա» ներկայանալը չէ (կներեք արտահայտությանս համար. պարզապես ոմանք հենց այդպիսի կեցվածք են ընդունում), հայրենասեր լինելը հո միայն հայրենասիրական երգեր երգելու մեջ չէ: Ի վերջո, բավական է. մի քիչ ազնիվ ու շիտակ ապրենք, մի քիչ ողնաշարներս բարձր պահած ապրենք...

ԳՈՀԱՐ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Խմբ. կողմից. - Ի դեպ, հետաքրքրական պիտի լիներ իմանալ՝ մեր աստղերը հարկ վճարո՞ւմ են:

ԱԶԳ **Միջազգային**

Նոր կառավարություն, նոր ընդդիմություն Վրաստանում

Մնաց նոր նախագահը

Վրացական ընդդիմությունն ամենայն հավանականությամբ բավարար է համարել երկրի իշխանությունների հետ օգոստոսի 7-ին համերաշխության դաշնի կիրառման ժամկետն ու արդեն բարձրաձայնում է իր բողոքի ակցիաների մասին, որոնք հաստատապես անմասն չեն մնա Վրաստանն առանց նախագահի տեսնելու կոչերից: Եվ եթե նախորդ տարի նոյեմբերի 2-ին սկսված բողոքի ցույցերը նոյեմբերի 7-ին ավարտվեցին ցուցարարներին ցրելով, ապա այս տարի վրացական ընդդիմությունը որոշել է հենց նոյեմբերի 7-ին սկսել իր հանրահավաքը:

Իսկ մինչ այդ արտահերթ ընտրությունների տարբերակով երկրում փոփոխություններ մտցնելու ընդդիմության ցանկությանը երկրի նախագահ Միխեիլ Սաակաշվիլին, որ եվրոպական այցելությունների է պատրաստվում, հոկտեմբերի 27-ին ներկայացրեց վրաց նոր վարչապետին՝ 35-ամյա Գրիգոլ Մգալոբլիշվիլուն, որ կփոխարինի Լադո Գուրգենիձեին: Նորանշանակ վարչապետը Թուրքիայում Վրաստանի դեսպանն էր:

Հիշեցնենք, որ Գուրգենիձեն վարչապետի պաշտոնում նշանակվեց հենց նախորդ տարվա նոյեմբերի 7-ի իրադարձություններից հետո, երբ վրացական իրավապահները մահակներով, ռետինե փամփուշտներով ու ջրցան մեքենաներով ցրեցին մի քանի օր շարունակվող հանրահավաքը:

Ու թերեւս ինչ էլ ասելու լինեն կամ կանխատեսելու, հավանական է դառնում, որ Միխեիլ Սաակաշվիլու համար փոխարինող է պատրաստվում: Այդ դերում հնարավոր թեկնածուներից է նաեւ Վրաստանի խորհրդարանի նախկին նախագահ Նինո Բուրջանաձեն:

Այս առնչությամբ «Ազգը» դեռեւս վրաց խորհրդարանական ընտրություններից առաջ ընտրապայքարին չմասնակցելու Բուրջանաձեի հայտարարության առնչությամբ նշել էր, որ հավանական է նրա՝ ընդդիմադիր նոր կուսակցության ղեկավարի դերում քաղաքականություն վերադառնալը: Բուրջանաձեն օրերս արդեն հայտարարել է նոր՝ «Ժողովրդավարական շարժում-միասնական Վրաստան» կուսակցություն հիմնելու որոշման մասին, ընդգծելով, որ կունենա հստակորեն ընդդիմադիր ուղղվածություն:

Առավել հետաքրքրական է, որ Բուրջանաձեի կուսակցության հիմնադիր ժողովը տեղի կունենա նոյեմբերի 23-ին: Այն ասոցացվում է 2003-ի նոյեմբերի 23-ի հետ, երբ Վրաստանում իրագործվեց այսպես կոչված վարդյա հեղափոխությունը՝ նաեւ նույն Նինո Բուրջանաձեի մասնակցությամբ ու կարեւոր դերակատարությամբ: Այսօր, սակայն, Բուրջանաձեն այդ օրվա մասին այլ կերպ է խոսում, նշելով, թե 2003-ի նոյեմբերի 23-ին ժողովրդավարական երկիր կառուցելու փոխարեն ավտորիտար ռեժիմ ստացան:

Եվ եթե ավելացնենք, որ քաղաքականություն վերադառնալու, ընդ որում՝ իշխանություններին քննադատելու կեցվածքով, ցանկություն է հայտնել նաեւ Վրաստանի նախկին վարչապետ Զուրաբ Նողաիդելին, ապա միասնական ընդդիմության ուժերի համախմբմամբ էլ կարելի է ենթադրել, որ Վրաստանում իսկապես շուտով փոփոխություններ կլինեն եւ շատ լուրջ:

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

Նավթի գները եւ աշխարհաքաղաքական զարգացումները

Ինչպես ամենուր, տնտեսության մեջ եւս պատահականությունները ոչ այլ ինչ են, քան չգիտակցված անհրաժեշտություն: Այն, ինչ տեղի ունեցավ նավթի գների հետ ժամանակագրային առումով, ոչ թե համընկավ ֆինանսական ճգնաժամի առաջին փուլին, որը շատ պարզունակ բացատրություն կարող էր լինել, այլ, մեր համոզմամբ, դրա տրամաբանական հետեւանքն է: Արդեն առիթ ունեցել ենք ներկայացնելու մեր կանխատեսումը, որ ԱՄՆ-ի իշխանությունների հաստատած 700 մլրդ դոլարից ավելի արժողությամբ «Փրկության ծրագիրն» ու քննարկման փուլում գտնվող՝ դեմոկրատների առաջարկած 150 մլրդ դոլար արժողությամբ լրացուցիչ միջոցառումների փաթեթը, ԱՄՆ-ի տնտեսության առողջացման սցենարները, մեր համոզմամբ, խիստ վտանգված են: Այսօր այդ կանխատեսումն արդեն իրականություն է: Վստահության կորուստն անցնող շաբաթ նոր հարվածներ հասցրեց միջազգային ֆինանսական շուկաներին, եւ լավատեսության համար առայժմ լուրջ հիմքեր չկան: Իսկ հիմա՝ զուգահեռների մասին: Հիպոթեկային շուկան իր զարգացման մեջ բնականից ավելի արագ աճի տեմպեր էր գրանցում, ոչ ոք չփորձեց զսպել դրանք՝ հետագայում մեղմելու կանխատեսվող սրընթաց անկումը: Նույն միտումը գրանցվեց նաեւ նավթի վաճառքի պարագայում: Մինչ նավթ արդյունահանող երկրների ընկերակցությունը (OPEC) արհեստական դեֆիցիտ ստեղծելու եւ նավթի գները բարձրացնելու համար կրճատում էր արդյունահանման եւ վաճառքի ծավալները, կարիք կար մտահոգվելու նաեւ հակազդեցություններով: Եթե OPEC-ի երկրներն ի վիճակի են «խաղալ» նավթի առաջարկի հետ, ապա ներմուծող երկրներն ապացուցեցին, որ եղած դեպքում, առանց դաշինքներ ստեղծելու, նրանք էլ կարող են «խաղալ» պահանջարկի հետ՝ էականորեն կրճատելով այն եւ նավթի շուկայում կրճատելու գները գրեթե երկու անգամ եւ հասցնելու մեկ բարել նավթի գինը 70 ԱՄՆ դոլարի: Հիշեցնենք, որ նավթի գների աննախադեպ բարձրացումը հարկադրեց այն ներմուծող երկրներին, նախ, անցնել նավթի սպառման ավելի խնայողական համակարգերի, հետո նաեւ ավելի գործնական քայլեր ձեռնարկելու այլընտրանքային աղբյուրների օգտագործման ուղղությամբ, ինչպես նաեւ այն երկրներում, ուր հնարավոր է, վերսկսել սեփական հանքավայրերի շահագործումը: Մի շարք երկրներ այսօր փորձում են սպառվող պաշարներ ներկայացնող նավթին հակադրել (որտեղ դա հնարավոր է) վերարտադրվող պաշարներ ներկայացնող ածուխը, դրա համար կիրառելով ավելի արդիական սարքավորումներ: Բացահայտելով իրենց իրական նպատակները, որոնք միանգամայն տարբերվում են պաշտոնապես հայտարարված նպատակներից, OPEC-ի երկրները հոկտեմբերի 24-ի որոշմամբ կտրուկ կրճատեցին մատակարարման ծավալները 1,5 մլն բարելով, դրանով իսկ անթաքույց անցնելով շուկայի (այդ թվում՝ համաշխարհային) օրենքներին միանգամայն հակասող հովանավորչական քաղաքականության: Հետաքրքրական է, որ նման քայլից առաջինը դժգոհեցին ոչ թե անցումային կամ զարգացող տնտեսություններ ունեցող պետությունները, այլ հենց ԱՄՆ-ը, որն օժտված է տնտեսությունն արտաքին հարվածներից պաշտպանելու ավելի մեծ հնարավորություններով: Իրադարձությունների նման ընթացքը կարող է հանգեցնել ոչ միայն լարված դիվանագիտական հարաբերությունների, այլեւ ընդհարումների, որոնք եւս չի կարելի բացառել տեսանելի ապագայում: Մինչ այդ կարող է լուրջ փոփոխություններ կրել նավթ արդյունահանող երկրների աշխարհաքաղաքական դերակատարությունը՝ դրանով իսկ նպաստելով գլոբալ ավելի լուրջ վերադասավորումների: Մյուս կողմից, տնտեսական ճգնաժամերը հարմար առիթ են ավելի ցայտուն դրսեւորելու այն իրողությունները, գործընթացները եւ միտումները, որոնք տեւաբար գտնվել են տեսադաշտից դուրս: Համաշխարհային ընկերվարական համակարգի փլուզումով. սկսված երկբեւեռ աշխարհից միաբեւեռ աշխարհին անցումը կարծես մոտենում է իր տրամաբանական ավարտին: Միաբեւեռ աշխարհից դեպի բազմաբեւեռ աշխարհ համաշխարհային միտումն այս փուլում ավելի է հստականում եւ խոստանում շրջադարձային զարգացումներ:

ԹԱԹՈՒԼ ՄԱՆԱՍԵՐՅԱՆ

Ճգնաժամն անքնության պատճառ է դարձել ԱՄՆ-ում

Ներկայիս ֆինանսական ճգնաժամը ծանր է անդրադառնում ամերիկացիների հոգեկան առողջության վրա:

Վարձու աշխատողների օգնության ծրագրերի մշակմամբ զբաղվող ComPsych ընկերությունը հոկտեմբերի 6-17-ը հատուկ հարցում է անցկացրել ամերիկացիների շրջանում: Պարզվել է, որ աշխատող ամերիկացիների 92 տոկոսը սկսել է տառապել անքնությամբ եւ գիշերները մտածում է ընդհանուր ֆինանսական ճգնաժամի հնարավոր հետեւանքների մասին:

«Նյու Յորք թայմս» թերթը գրում է, որ մարդիկ չեն քնում եւ մտածում են քոլեջում իրենց զավակների ուսման վարձը վճարելու կամ իրենց հնարավոր կրճատման մասին: Նման անքուն գիշերներից հետո ամերիկացիները, բնականաբար, առաջվանից վատ են աշխատում: Փորձագետները կանխատեսում են ընկճվածության պատճառով հիվանդությունների թվի ավելացում:

Հարցման մասնակիցների 92 տոկոսը հայտարարել է, որ քունը կորցրել է օր ու գիշեր սեփական ֆինանսների մասին մտածելու պատճառով: Մասնակիցների 1/3-ը տագնապ է ապրում թանկացումների պատճառով: Ամերիկացիների 29 տոկոսը մտահոգ է վարկային քարտերի գծով կատարելիք վճարումների պատճառով:

ԱՄՆ

Ռասիստները մտադրվել էին սպանել Օբամային եւ 100 այլ սեւամորթների

Ռասիստ սափրագլուխները մտադրվել էին սպանել նախագահության դեմոկրատ թեկնածու Բարաք Օբամային եւ տասնյակ այլ սեւամորթների: Այդ մասին հայտնի է դարձել դատարանի հրապարակած փաստաթղթերից, հաղորդում է Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը: Հանցագործները մտադրվել էին Թենեսիի նահանգում դպրոց զավթել եւ Օբամայից բացի այնտեղ սպանել հարյուրից ավելի սեւամորթների: Սափրագլուխների դավադրությունը բացահայտել են ալկոհոլի, հրազենի, ծխախոտի եւ պայթուցիկ նյութերի շրջանառության վերահսկման բյուրոյի գործակալները:

Դատական փաստաթղթերից հայտնի է դառնում, որ գործակալները գտել են երկու նացիստների, որոնք որոշել էին զենքի խանութ կողոպտել եւ ապա հարձակվել Թենեսիի նահանգի դպրոցներից մեկի վրա: Դպրոցի անունը չի նշվում, բայց հայտնի է, որ այնտեղ սովորում են առավելապես սեւամորթների երեխաներ: Սափրագլուխները մտադրվել էին գնդակահարել 88 սեւամորթների եւ գլխատել 14 ուրիշների: Երկու թվերն էլ խորհրդանշական իմաստ ունեն սպիտակ ռասայի տիրապետության կողմնակիցների համար: ABC հեռուստաընկերությունը նշում է, որ նախագահության դեմոկրատ թեկնածուն պետք է դառնար ռասիստների վերջին զոհը:

Երկու գլխավոր չարագործներն են Թենեսիի նահանգի 20-ամյա բնակիչ Դենիել Կովարտը եւ Արկանզասի նահանգի 18-ամյա բնակիչ Պոլ Շլեսսելմանը: Երկուսն էլ ձերբակալվել են հոկտեմբերի 22-ին, իսկ հոկտեմբերի 27-ին դատարանը նրանց պաշտոնական մեղադրանք է ներկայացրել: Ձերբակալման պահին նրանց մոտ գտել են մի քանի միավոր հրազեն, այդ թվում՝ կարճափող հրացան:

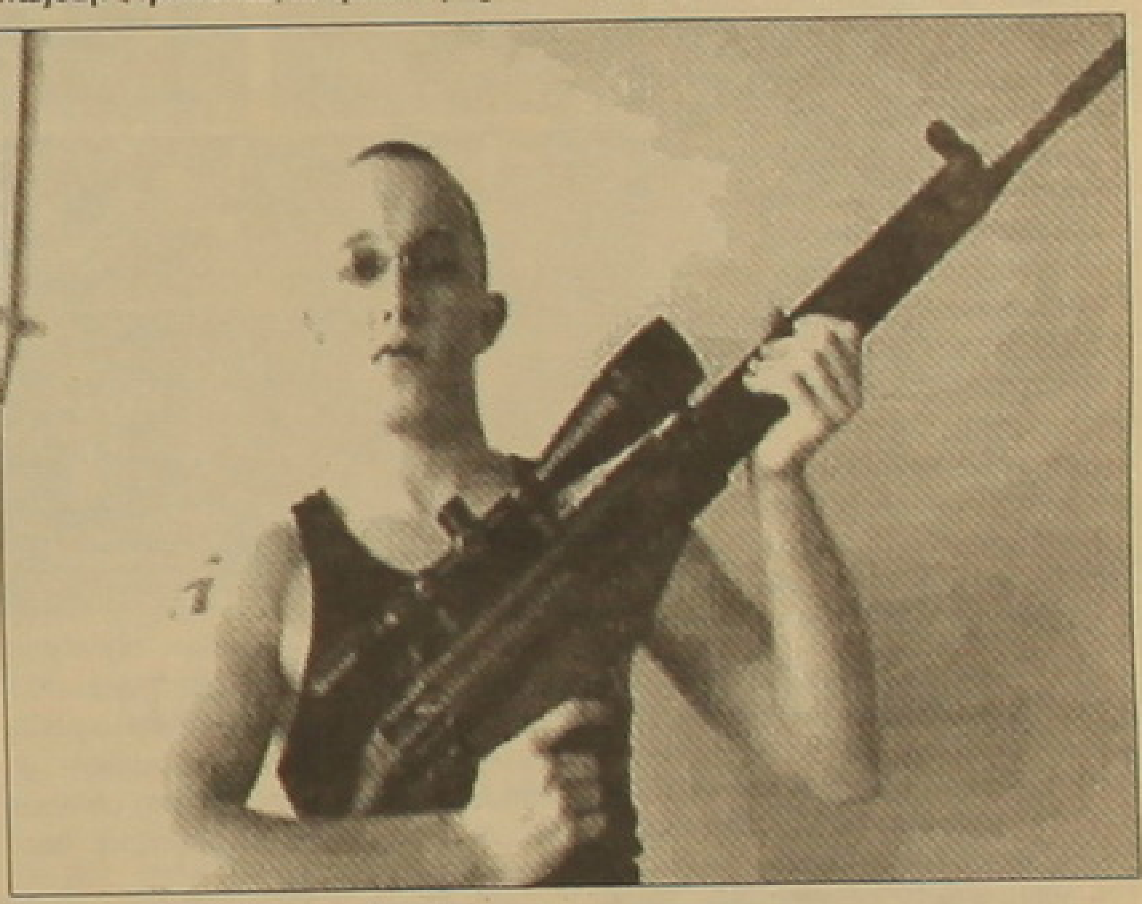

Թենեսիի նահանգում աշխատած հատուկ գործակալ Ջիմ Կանավաֆի խոսքերով, երկու ռասիստները որոշել էին ավտոմեքենայով մոտենալ Օբամային եւ միաժամանակ նրա վրա կրակել: Հաջորդ դատական նիստը տեղի կունենա հոկտեմբերի 30-ին:

Ավելի վաղ՝ օգոստոսին, Հետաքննությունների դաշնային բյուրոն կասկածել էր, որ Դենվերում (Կոլորադոյի նահանգ) մահափորձ է նախապատրաստվում Օբամայի դեմ: Բայց տվյալ միջադեպի վերաբերյալ շատ քիչ մեկնաբանություններ էին արվել:

Նախագահության 23 թեկնածու ԱՄՆ-ում

Նոյեմբերի 4-ի նախագահական ընտրությունների օրը ամերիկացիներից շատերը ընտրացուցակներում կտեսնեն 23 թեկնածուների անուններ: Ինչպես նշում է Ballot Access News էլեկտրոնային հրատարակությունը, դա 1992 թվականից ի վեր բացարձակ ռեկորդ է նախագահության թեկնածուների թվով: Այդ թվականին նույնպես արձանագրվել էին 12 թեկնածուների անուններ: Դեմոկրատների եւ հանրապետականների միասնական թեկնածուներ Բարաք Օբամայի եւ Ջոն Մակքեյնի անուններն առկա են երկրի բոլոր նահանգների ընտրացուցակներում:

Մյուս թեկնածուների անունները կլինեն մեկ կամ մի քանի նահանգներում: Բոլոր 23 թեկնածուների անուններն առկա կլինեն առնվազն մեկ նահանգում: Եվ միայն Օկլահոմայում են գրանցված ընդամենը երկու թեկնածուներ՝ Օբաման եւ Մակքեյնը:

Սիրիայում ամերիկացիները փնտրել են «Ալ Ղաիդայի» համակարգողի՞ն

Երեկ «Ազգը» գրեց Իրաքի տարածքից ամերիկյան ուղղաթիռներով Սիրիայի սահմանամերձ շրջաններից մեկի վրա կատարված գրոհի եւ խաղաղ մարդկանց զոհվելու մասին: Ավելի ուշ, ասես այդ գրոհն արդարացնելու նպատակով, ամերիկյան «Ֆոքս» հեռուստաընկերությունը հաղորդեց, թե ամերիկացի դեսանտայինների թիրախը Սիրիայում եղել է «Ալ Ղաիդայի» համակարգող Աբու Ղադիյեն:

Հեռուստաընկերության աղբյուրը պնդում է, թե գործողության հետեւանքով Աբու Ղադիյեն ոչնչացվել է: Նա օտարերկրացի վարձկաններ, զենք եւ դրամ էր ուղարկում Իրաքի տարածք, ասում են ամերիկացիները:

Մինչդեռ Սիրիայի իշխանությունները հայտարարում են, որ ամերիկյան ուղղաթիռների գրոհի հետեւանքով զոհվել են եւ վիրավորվել միայն խաղաղ բնակիչներ: Սիրիայի ղեկավարությունը խստիվ դատապարտել է ամերիկացիների գործողությունը, այն որակելով «ահավոր հանցագործություն»: Դամասկոսը դատապարտել է նաեւ Բաղդադի վարքագիծը եւ Իրաքից պահանջել է այսուհետեւ ամերիկացի զինվորականներին թույլ չտալ հատել Սիրիայի սահմանը:

Վահրամ Միխիթարյանի «29 օրը» Լեհաստանում

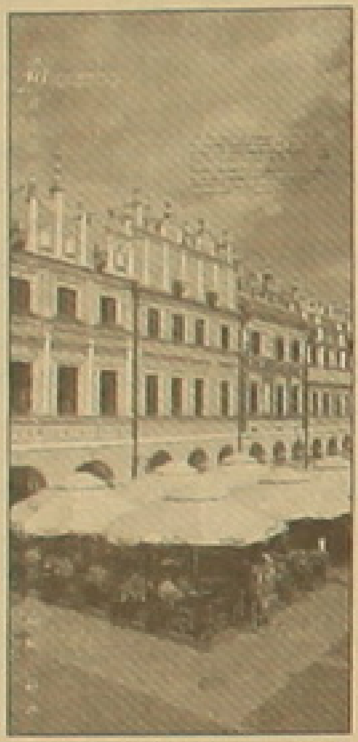

Տպավորիչ, չպարտադրող, տեղեկացնող ֆոտոցուցահանդեսի հեղինակը կինոռեժիսոր, լուսանկարիչ Վահրամ Միխիթարյանն է, նյութը՝ Լեհաստանը, վայրը՝ Տերյան եւ Թումանյան փողոցների խաչմերուկի Կարապի լճին հարեւան հասվածը: Հենց այնտեղ 29 օր շարունակ անցորդները տեսան Լեհաստանը 30 լուսանկարներում, որոնցից յուրաքանչյուրն ունի նաեւ փոքրիկ տեքստային տեղեկացում: Նշված խաչմերուկի գովազդային եռանիստ 10 վահանակները լուսանկարների շուրջօրյա ցուցադրման հնարավորություն են եւ անգամ անուշադիր կամ մտազբաղ անցորդի աչքին աննկատ չեն մնում ու չեն էլ պահանջում հատուկ այց որեւէ ցուցասրահ: Եվ ցուցահանդեսին ականատես լինելը մնում է անցորդի աչք ածելու ցանկությանը ու թե նայել է, ապա, վստահաբար, արդեն տեսել է ու գիտի. «Վարշավայի ջրահարսը՝ Սերենկան Լեհաստանի մայրաքաղաքի խորհրդանիշն է ու պաշտպանը: Նրա քրոջ թախծոտ սիրո պատմությունը մեզ հայտնի է Անդերսենի համանուն հեքիաթից: Վերջինիս արձանը կանգնած է եվրոպական մեկ ուրիշ մայրաքաղաքում՝ Կոպենհագենում»:

«Այս տարի օգոստոսին 29 օր կնոջս՝ Ալեքսանդրա Մայչինսկայի հետ նկարահանումներ արեցինք՝ սկսելով Գդանսկից ու վերադառնալով այնտեղ: Փորձել ենք երկիրը ներկայացնել իր տարբեր դրսեւորումներով եւ հնարավոր անկեղծությամբ», պարզաբանեց Վահրամ Միխիթարյանը: Յուրաքանչյուր լուսանկարն անելիս նա գիտեր, թե ցուցահանդեսում ինչ տեղ է այն գրավելու եւ բացի պատկերայինից այլ ինչ տեղեկություններ է փոխանցելու դիտողին: Իսկ լուսանկարների շարքը սկսվում է հենց իր՝ Վահրամ Միխիթարյանի լուսանկարով, որտեղ տեսանելի չէ նրա դեմքը, քանի որ խնդիրը Լեհաստանով հետաքրքրված մարդուն ներկայացնելն է եղել:

Ի վերջո նախկին սոցիալիստական Լեհաստանը որքան էլ ծանոթ ու հայտնի էր հայաստանաբնակներից շատերին, այնուամենայնիվ, մերօրյա Լեհաստանն այլ է եւ ներկայանալու-ներկայացնելու խնդիր կա: Հենց դա էլ Վահրամ Միխիթարյանին նախորդ տարի բերել է ցուցահանդեսի կազմակերպման գաղափարին, որն իրականացնելու հնարավորություն են ընձեռել Հայաստանում Լեհաստանի դեսպանատունն ու Լեյն Կիրկլանդի անվան կրթաթոշակի շրջանավարտների ասոցիացիան: Ի դեպ, Վահրամն էլ նույն ասոցիացիայի անդամ է՝ 2005-2006 ուսարում նշյալ կրթաթոշակի շնորհիվ իր մասնագիտությամբ ուսանել է Լեհաստանում: Այնտեղ էլ Հայաստանը ներկայացնող լուսանկարների երկու անհատական ցուցահանդես է կազմակերպել. «Հայաստանը քրիստոնեության ակունքներում» եւ «Երկու Հայաստան»: Երկրորդին մասնակցել է նաեւ լեհ լուսանկարիչ Մատեուշ Վայդան: Չնայած ցուցահանդեսների հաջողությանը, Վահրամը մտահոգություն հայտնեց. «Հրավիրված էին Լեհաստանում Հայաստանի դեսպանն ու դեսպանատան աշխատակիցներ, սակայն որեւէ ներկայություն չեղավ: Մինչդեռ լեհահայ համայնքի մասնատվածությունն ակնհայտ է եւ նման միջոցառումները կարելի է օգտագործել այլ իրականություն ստանալու համար»: Ի դեպ «29 օր» խորագրով երեւանյան ցուցահանդեսի բացմանը ներկա էին նաեւ Հայաստանում Լեհաստանի դեսպանության ներկայացուցիչները:

«Զամոշչը՝ Վերածննդի մարգարիտ. հայկական հին շենքեր հայկական հին փողոցի վրա: Այստեղ է մնացել 400 տարի առաջ այստեղ ապրող հայերից: Հայկական եկեղեցու տեղում հիմա կանգնած է «Ռենեսանս» 3 աստղանի հյուրանոցը», սա է հերթական լուսանկարի փաստական բացատրություն-տեղեկացումը:

Մինչ ընթացիկ ամսվա ավարտ վերոնշյալ վայրում ցերեկ թե գիշեր ցանկացողները կարող են տեսնել «29 օր» վերնագրված լուսանկարների շարքը:

ՆՈՒՆԵ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Նվիրում հայ թատրոնին

Անցնող տարի օրը Սունդուկյանի անվան մայր թատրոնի ծննդյան այգում, թատրոնի նվիրյալներն ու մտավորականները մեկտեղվել էին տոնելու «Բեմադրությունը՝ Վահե Շահվերդյանի» երկհատոր գրքի լույսընծայումը: Գրքի առաջին հատորը, որը տպագրվել է Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ տեր Նավասարդ արք. Կճոյանի օրհնությամբ ու հովանավորությամբ, ամբողջովին նվիրված է Վանաձորի Հ. Աբելյանի անվան դրամատիկական թատրոնին: Երկրորդը՝ Գ. Սունդուկյանի անվան ազգային ակադեմիական թատրոնին, որի հովանավորությունն իր վրա է վերցրել Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. ամենայն հայոց կաթողիկոսը եւ տվել իր օրհնությունը: «Հատերն ունեն հրատարակված գրքեր, բայց այս գրքերը տարբերվում են նրանով, որ զետեղում են ոչ թե իմ մասին կարծիքներ, այլ՝ հոդվածները բոլոր այն ներկայացումների մասին, որոնք գրված են մեր եւ աշխարհի տարբեր երկրների թատերագետների կողմից: Ես մեծ սիրով հավաքել եմ բոլոր գրախոսականները եւ միայն դրանցից մի մասն եմ կարողացել զետեղել գրքերում: Ասեմ, որ 3-րդ հատորի համար բավական նյութ կա եւ շուտով կանդրադառնամ նաեւ դրանց, որոնք իմ կյանքի 38 տարիների պատմությունն են եւ հայ թատրոնում, որից 25-ը՝ Վանաձորի Աբելյանի թատրոնի հետ է կապված, իսկ 13-ը՝ Սունդուկյանի», **«Ազգին»** տեղեկացրեց Վահե Շահվերդյանը:

Ոլորտում վաստակ ունեցող գործընկերները կարեւորեցին, որ գրքում հավաքագրված հարուստ փաստագրական նյութն էապես լրացնում է հայ թատերարվեստի վերջին կեսդարյա տարեգրության համայնապատկերը՝ եւ ըստ արժանվույն շեշտադրում բեմադրիչի հետ համատեղ արարած տաղանդավոր դերասանների, բեմադրիչների, դրամատուրգների, երաժիշտների, թատերական սինթետիկ ներկայացման բարձրարվեստ կայացմանը նպաստող Մելպոմենեի բոլոր նվիրյալների ներդրումը: Գիրքն ունի թատերագիտական եւ մատենագիտական արժեք:

Վահե Շահվերդյանը Սունդուկյանի թատրոն ոտք դնելով իր հետ բերեց ծրագրային թատրոնը: Գրքերի շնորհանդեսի ընթացքում նաեւ անդրադարձներ եղան Վահե Շահվերդյան բեմադրիչի 100-ի հասնող ներկայացումներին, բեմականացված հոբելյանական երեկոներին, հեռուստաներկայացումներին, որոնք դարձել են ազգային արժեքներ: Հուրախություն թատերասերների ասենք, որ շատ-շուտով հանդիսատեսի դատին կհանձնվի Վահե Շահվերդյանի նոր բեմադրությունը՝ Դյուրենմատի «Ծեր տիկնոջ այցը», որտեղ գլխավոր դերում հանդես կգա Վարդուհի Վարդերեսյանը:

Ամբողջ կյանքը մեակի պես հայ թատրոնին ծառայած արվեստագետը դեռ շատ ծրագրեր ու անելիքներ ունի եւ Վանաձորի «Աբելյանի», եւ Երեւանի «Սունդուկյանի» թատրոններում, որտեղ նրան ջերմ սիրով ու գրկաբաց սպասում են:

Միջոցառման ավարտին Վահե Շահվերդյանը շնորհակալություն հայտնեց բոլոր նրանց, ում հետ համատեղ աշխատելու ընթացքում հետաքրքրական ճանապարհ է անցել ու դրա համար էլ որոշել էր գրքի էջերին հանձնել նրանցից յուրաքանչյուրի լուման: Գրքերի առաջին երկու օրինակները Վահե Շահվերդյանը նվիրեց իր ուսուցիչ, ՀՀ ժողովրդական արտիստ Ռաֆայել Զրբաշյանին: Շնորհանդեսն իրենց ասմունքով ողջունեցին Վոլոդյա Աբաջյանը, Սվետլանա Խանումյանը եւ Ազատ Գասպարյանը: Այս երկհատորյակով փորձ է արվում նորովի ամբողջացնել Վահե Շահվերդյանի ստեղծագործական դիմանկարը:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Ցեղասպանագիտության կենտրոն «Լոյոլա» համալսարանում

Կանադայում լույս տեսնող «Սպագա» եռալեզու (հայերեն, անգլերեն եւ ֆրանսերեն) ազգային, մշակութային եւ հասարակական շաբաթաթերթը իր հոկտեմբերի 6-ի համարում տեղեկացնում է, որ Լոս Անջելեսի «Լոյոլա» իրավաբանական համալսարանի արդարադատության եւ ցեղասպանության ուսումնասիրությունների կենտրոնը 350 հազար դոլարի նվիրատվություն է ստացել Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունից (ՀԲԸՄ) Հայոց ցեղասպանությանն առնչվող դասընթացներ եւ գիտաժողովներ անցկացնելու նպատակով: Դասընթացները, ըստ հաղորդագրության, սկսելու են 2009-ին: Կենտրոնը հետագայում նախատեսվում է դարձնել ամբիոն:

ՀԲԸՄ-ն այդ գումարը տրամադրել է ամերիկյան եւ ֆրանսիական ապահովագրական ընկերություններից ցեղասպանությանը զոհ գնացած հայերի պոլիսների դիմաց ստացած փոխհատուցման գումարից: Բացի այս գումարից, իրավաբաններ Մարկ Կիրակոսը, Բրայըն Կաբատեկը, Վարդգես Եղիայանը եւ բարերար Պերճ Պոյաջյանը կենտրոնին են նվիրել եւս 450 հազար դոլար՝ ընդհանուր գումարը հասցնելով 800 հազարի:

Հ. Ծ.

Գրասպությյան եւ ածանցյալ այլ հարցերի մասին

Կրթական ազգային ծրագիր

Գրատպության 500-ամյակի առիթով ստեղծված հոբելյանական հանձնաժողովի առաջին նիստը Օշականում անցկացվեց: Միջանկյալ ասենք, որ անկախ հոբելյան լինելչլինելուց «Ազգ, Մշակույթ-հավելվածը» նախաձեռնել եւ իրականացնում է գրքի տպագիր մշակույթի ժամանակակից խնդիրներին առնչվող հրապարակումների շարք: Հրապարակվել են հրատարակիչների հետ հարցազրույցներ («Արեգ», «Վան Արյան»), անդրադարձել ենք մայրաքաղաքի սակավաթիվ գրախանութներից մի քանիսի («Անի», «ԱրտԲրիջ», «Կնիգալյուբ», «Գրքերի աշխարհ»), շարունակելու ենք արծարծել գրահրատարակչական ոլորտի ամենատարբեր խնդիրներ:

Հոբելյանի առիթով ՀԳՄ նախագահ **Լեւոն Անանյանը** երեկ «Հայացք» ակումբում անցկացրած ասուլիսում ներկայացրեց իր առաջարկած կրթական ազգային ծրագրի հիմնախնդիրները: Առաջին՝ նոր սերնդին վերադարձնել գրքի պաշտամունքին (գոնե գոնե ընթերցասիրությա՞նը), երկրորդ՝ հայ գրականությունը ճանաչելի ու ներկայանալի դարձնել միջազգայնորեն: Նա նշեց նաեւ ծրագրի որոշակի բովանդակությունը՝ գրահրատարակչության օրենքի ընդունում (8 տարի ԱԺ-ում չարչրկվող), գրահրատարակչական ցանցի ստեղծում, թարգմանչաց համալսարանի հիմնում, Հ. Թումանյանի ծննդյան օրը՝ փետրվարի 19-ը, գիրք նվիրելու օրվա հռչակում, հրատարակչություններին պետականորեն աջակցում (թեեւ արդեն իսկ պետպատվերով շուրջ 130 մլն դրամ բյուջեից հատկացվում է: Ի դեպ, գրավաճառները բողոքում են, որ պետպատվերային շատ գրքեր երկար մնում են գրախանութի դարակներում, գրողներից ոմանք բողոքում են, որ իրենց գրքերը պահեստներից դուրս չեն գալիս, իսկ մի քանի հրատարակիչներ էլ պետպատվերային գրականության պարտադրված ցանկը եւ գործադրվող մեթոդները վիճարկում են՝ իրենց ռացիոնալ առաջարկներով):

Ասուլիսը թեմայից կտրուկ շեղվեց լրագրողներից մեկի՝ Աբգար Ափինյանին ՀԳ միության շարքերից հեռացնելու մասին հարցով, մինչդեռ մեկ այլ լրագրողի՝ մարտի 1-ի փաստահավաք խմբի վերաբերյալ հարցը մնաց անպատասխան՝ համարվելով թեմայից դուրս եւ քաղաքականացված: Իսկ ի՞նչ հետեւեց առաջին հարցադրմանը:

«Մի դրվագ հոգեբուժարանից»

Այսպիսի որակում ստացավ վերոնշյալ հարցի շուրջ ծավալվող խոսակցություններին եւ իրողություններին Լեւոն Անանյանը: Աբգար Ափինյանը հեռացվել է ՀԳՄ «կանոնադրությունը կոպտորեն խախտելու» պատճառով: Լեւոն Անանյանը հիշեց 2001-ի ՀԳՄ նախագահական ընտրությունների ժամանակ մյուս թեկնածուի՝ Աբգար Ափինյանի պարտվելուց հետո իրեն ասված խոսքերը, թե՝ պատմության եւ ժամանակի առաջ մեծ մեղք գործեցիր, իմ աթոռին նստեցիր: Ավելի տեղյակներն էլ իրեն ասել են, թե՝ վերջ, կյանքդ դժոխք դարձրիր, ո՞նց ես նույն հարկի տակ նրա հետ միասին աշխատելու: Իսկ այդ նույն հարկի տակ Աբգար Ափինյանը խմբագրում էր «Նոր-Դար» ամսագիրը եւ ՀԳՄ նախագահի ասելով, այդ վայրը խարբեցողության որջ էր դարձրել, ամսագիրն էլ մակարդակով եւ առաջադրած սկզբունքներով հակազգական եւ հակահասարակական էր եւ վերջերս գրողների միության ու նրա նախագահի մասին սկանդալային նյութերի տպագրությամբ էր զբաղված: Եվ օրինակներ էլ բերեց: Հետո սկսել է ստորագրահավաքներ կազմակերպել, «էմիսարներ» է ուղարկում ՀԳՄ տարբեր մասնաճյուղեր, թե իբր Զ. Բալայանն ու Ս. Սարինյանը ստորագրել են Լեւոնի դեմ եւ այլն, եւ այլն: Մինչդեռ իր ասելով ՀԳՄ 400-ից ավելի անդամներից երեքն են ստորագրել: Այս հարցը իր հակառակորդը սեւեռուն «գաղափար» է դարձրել, կյանքի թեմա, մանկավարժական ինստիտուտում դասերը սկսում, վերջացնում է դրանով, հեռուստատեսությամբ, մամուլում այս մասին խոսում: Սրանց հաջորդել է ավելի գործնական քայլեր, գործը հասել է դիվանբաշում՝ էլ Երեւանի քաղաքացիական, էլ վերաքննիչ դատարան, Արաբկիրի ոստիկանություն՝ «զարհուրելի» ամբաստանություններով, թե՝ թալանում, լափում, մսխում են: Ըստ Լ. Անանյանի Ափինյանի ինքնահաստատման միջոցները սպառվել են՝ ակադեմիան փակվել, հանդեսը՝ նույնպես, համալսարանից, կարծես թե հանել են, սկսել է զբաղվել այս գործով: Ստորագրահավաքը ձախողվեց, ֆինանսական մեղադրանքները՝ եւս («Շանթով» ասել է, թե այս մասին չէ իր ասելիքը, Անանյանն էլ իր հերթին ասաց, թե առանց վարչության, նախագահության, ինքը ֆինանսական որեւէ տեղաշարժ անել չի կարող): Միակ թիրախը մնաց մրցանակները: «Ում էլ տան, մյուսները դժգոհելու են» (մեզանում ինչ-որ տեղ ճշմարիտ) այս ընդհանուր մոտեցմամբ Անանյանն այն կարծիքին է, որ թեեւ Արտեմ Հարությունյանի եւ Դավիթ Հովհաննեսի գրքերը միանշանակ չեն ընդունվում, բայց երկուսն էլ մեր լավ բանաստեղծներն են եւ առանձին մի քանի տողով չի կարելի ընդհանրացնող կարծիք կազմել: Իր հերթին ՀԳՄ նախագահը լրագրողներին հորդորեց ուշադիր լինել ու չստուգված, սխալ տեղեկություններ չտրամադրել, ինչպես օրեր առաջ ԱԼՄ-ով Լեւոն Զեքիյանին վերաբերող լրատվության մեջ (ի դեպ, ավելի վաղ TV-ներից մեկի՝ Լիբանանյան մշակույթի օրերի լուսաբանման տեսանյութում, Երեւան էր իբր այցելել նաեւ Զբրան Խալիլ Զբրանը. գրողը մահացել է 1931 թվականին):

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Հ. Գ. - Հակառակ իր սկզբունքների, «**Ազգը**» տուրք տվեց ՀԳՄ-ում եւ նրա շուրջը ծավալված այս նեղ, մանրախնդիր խոսակցությունների հրապարակմանը, արձանագրելու, որ մշակութային լուրջ բանավեճերի, գրական շարժումների, առավել եւս հասարակական-ազգային կարեւոր իրադարձությունների պարագայում մեր գրողները (մտավորականները) այսպիսի կրքոտությամբ մամուլը չեն հեղեղում, նրանց գերակշիռ մասը կամ լռում է, կամ անցնում անտարբերների ու պասիվ հետեւողների շարքերը: Հետո էլ դժգոհում են, թե հասարակության մեջ մտավորականի (գրողի) վարկն ընկած է ու փորձեր են անում՝ բարձրացնելու:

Երեքը մեդալների հավակնորդ

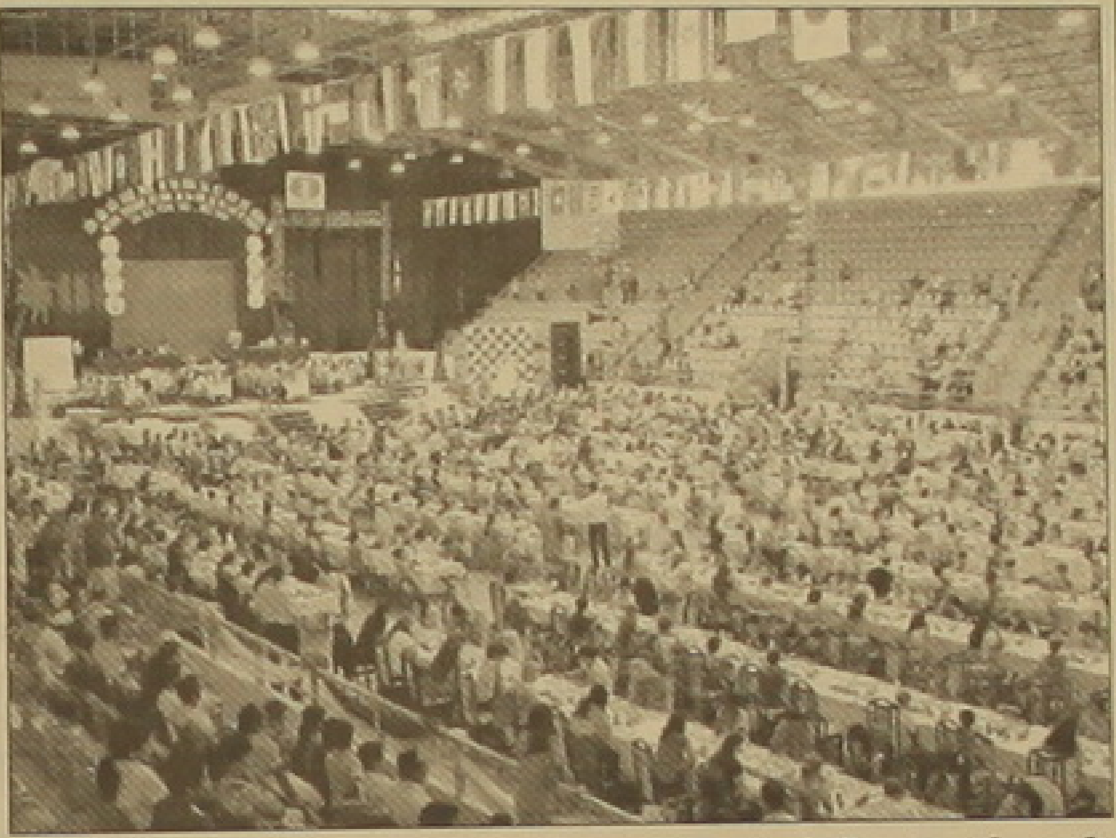

Վիետնամում ընթացող շախմատի աշխարհի պատանեկան առաջնությունում հայ շախմատիստներից մրցանակային տեղերի հավակնորդներ Սամվել Տեր-Սահակյանը եւ Մանուել Պետրոսյանը 8-րդ տուրում շարունակեցին հաղթարշավը: Մանուել Պետրոսյանը մինչեւ 10 տարեկանների մրցաշարում սպիտակներով հաղթեց ռուսաստանցի Մաքսիմ Վավուլինին: Այս հաղթանակից հետո Մանուելը վաստակեց 6 միավոր եւ 5 շախմատիստների հետ զբաղեցնում է 4-9-րդ տեղերը: Առաջատարը 7 միավոր ունեցող լեհ շախմատիստ Կրժիշտոֆ Դուդան է, որը սեւերով պարտության մատնեց իրանցի Ջալիլ Մուսավիին: Նրանց կես միավոր են զիջում հնդիկ շախմատիստ Դիփթայան Գոշը եւ իրանցի Շահին Լորպարին: Երկուսն էլ 8-րդ տուրում հաղթանակներ տոնեցին:

Մինչեւ 18 տարեկանների մրցաշարում Սամվել Տեր-Սահակյանը սեւերով հաղթեց ղազախստանցի Ասլան Աիթբաեւին: Սամվելը 6 միավորով Իվան Սարիչի, Յացեկ Տոմժակի եւ Լիեմ Լե Գուանգի հետ բաժանում է 2-5-րդ տեղերը: Առաջատարը վիետնամցի Սոն Նգուենն է, որը վաստակել է 7 միավոր: Նա 8-րդ տուրում սպիտակներով առավելության հասավ ռումինացի Քրիստիան Շիրիլայի նկատմամբ: Սամվելը հանդես է գալիս առանց պարտության: Նա 8 պարտիաներից 4-ում հաղթել է, նույնքան անգամ էլ հաշտություն է կնքել մրցակիցների հետ:

Հաջող է հանդես գալիս նաեւ Սյուզան Ջաքրյանը: Նա 3-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց՝ պարտության մատնելով իրանցի Միտրա Հեջազիպուրին: Սյուզանը 5,5 միավորով զբաղեցնում է 7-րդ տեղը: Նա 1,5 միավորով է զիջում աղյուսակը գլխավորող վրաց շախմատիստուհի Պաիկիձեին:

Կարեն Գրիգորյանը (մինչեւ 14 տ.) եւ Արմեն Նազարյանը (8 տ.) իրենց օգտին 5-ական միավոր են գրանցել: Գրիգորյանը սեւերով ոչ-ոքի ավարտեց պարտիան հունգարացի Քրիստոֆ Յուհացի հետ, իսկ Նազարյանը հաղթեց ղազախստանցի Դանաթ Այազբաեւին: Նազարյանը 5 միավորով 21-րդ տեղում է: Տարիքային այդ խմբում առաջատարը վիետնամցի Թեւանգ Տրանն է, որի օգտին 7 միավոր է գրանցված: Կարեն Գրիգորյանը մինչեւ 14 տարեկանների մրցաշարում 19-րդ տեղում է: Առաջատարը 7 միավորով հնդիկ շախմատիստ Գուջրաթի Վիդիթն է: Մրցաշարի ավարտին մնացել է 3 տուր:

Էստոնացիներին էլ չկարողացան հաղթել

Իսպանական Տեներիֆե քաղաքում ավարտվեց ֆուտբոլի Եվրոպայի մինչեւ 17 տարեկանների պատանեկան առաջնության ընտրական մրցաշարը: Վերջին տուրից առաջ Հայաստանի հավաքականը ուղեգիր նվաճելու որոշ հնարավորություն դեռեւս պահպանում էր: Դրա համար անհրաժեշտ էր բավական խոշոր հաշվով հաղթել էստոնացիներին, իսկ Իսպանիայի հավաքականն էլ պետք է պարտության մատներ անգլիացիներին:

Թվում էր, թե մեր պատանիներն ի վիճակի են առավելության հասնելու խմբի հետնապահ Էստոնիայի հավաքականի նկատմամբ, որը նախորդ խաղերում խոշոր հաշվով պարտվել էր Իսպանիայի (0-6) եւ Անգլիայի (0-7) ընտրանիներին: Թեեւ էստոնացիների հետ խաղում մեր ֆուտբոլիստները գոլային մի քանի լավ պահեր ստեղծեցին, սակայն այդպես էլ չգտան մրցակցի դարպասի բանալին: Իսկ ահա Էստոնիայի հավաքականն առաջին խաղակեսում գրավեց մեր ընտրանու դարպասը: Այդ միակ գոլն էլ վճռեց հանդիպման ելքը:

Այսպիսով, ՀՀ հավաքականը զբաղեցրեց վերջին տեղը: Հաղթող դարձավ Իսպանիայի հավաքականը, որը վերջին խաղում ոչ-ոքի (1-1) ավարտեց հանդիպումը անգլիացիների հետ: Այս երկու հավաքականներն էլ կշարունակեն պայքարը հաջորդ փուլում:

Հավաքականների մակարդակով Հայաստանի ֆուտբոլիստների ելույթներն ընթացիկ մրցաշրջանում ավարտվեցին: Մինչեւ 19 եւ մինչեւ 17 տարեկանների մեր հավաքականները չկարողացան հաղթահարել ընտրական մրցաշարի առաջին փուլի արգելքը եւ դուրս մնացին հետագա պայքարից: Եթե դրան ավելացնենք մեր ազգային եւ երիտասարդական հավաքականների անհաջող ելույթները, ապա վստահ կարելի է փաստել, որ ընթացիկ մրցաշրջանում հայկական ֆուտբոլում կատարյալ ձախողում էր:

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Իսպանիա	3	2	1	0	9-1	7
2. Անգլիա	3	1	2	0	8-1	5
3. Էստոնիա	3	1	0	2	1-13	3
4. Հայաստան	3	0	1	2	0-3	1

Ըստ Մարկեսի Աբրահամն ավելորդ քաշի խնդիր ունի

IBF-ի վարկածով միջին քաշում աշխարհի չեմպիոն Արթուր Աբրահամը նախապատրաստվում է մեքսիկացի Ռաուլ Մարկեսի հետ նոյեմբերի 8-ին կայանալիք մենամարտին: 36-ամյա Մարկեսն իր նկատառումներն է հայտնել Աբրահամի հիվանդության եւ առաջիկա մրցախաղի վերաբերյալ: Ըստ նրա, Արթուր Աբրահամը քաշի խնդիր ուներ, ինչն էլ ազդել էր նրա առողջության վրա. «Երբ հոկտեմբերի 3-ին մինչեւ պաշտոնապես կշռվելը մենք ստուգում էինք մեր քաշը, Աբրահամը մոտ 250 գրամով ծանր էր պահանջվող քաշից: Իսկ կշռվելու ժամանակ նա 10 րոպե ուշացումով ներկայացավ, քանի որ ստիպված էր «քաշ գցել» շոգեբաղնիքում: Հնարավոր է, նա արդեն հիվանդ էր, սակայն այդ հիվանդությունը «քաշ գցելու» փաստով էր պայմանավորված: Մենամարտի հետաձգումն ինձ ձեռնտու է, քանի որ Աբրահամն այս ընթացքում կրկին «քաշ գցելու» խնդիր կունենա: Տեղյակ եմ, որ նման խնդիրներ նա ունեցել է նաեւ նախորդ մենամարտերից առաջ:

Աբրահամը ֆիզիկապես ամուր եւ ուժեղ բռնցքամարտիկ է, տիրապետում է նոկաուտի ենթարկող հարվածների: Սակայն մենամարտի ժամանակ նա հաճախ է «բացվում» ու հարվածներ ընդունում, ինչպես դա տեղի ունեցավ Միրանդայի հետ 2-րդ հանդիպման ժամանակ: Առայժմ չեմ կարող նրա հարվածի ուժը գնահատել, մինչեւ ռինգում չմրցեմ Աբրահամի հետ: Ժամանակին հարվածներ եմ ստացել Ջերմեյն Թեյլորից ու Ֆեռնանդո Վարգասից, որոնք տիրապետում են ուժեղ հարվածների: Եթե չհավատայի ուժերիս ու հաղթելու հնարավորությանս, Գերմանիա չէի մեկնի: Ես լավ մարզավիճակում եմ եւ պատրաստ եմ նույնիսկ 15 ռաունդ անցկացնել: Հաղթանակ եմ ակնկալում այդ մենամարտից, ինչը իմ կարիերայում նոր էջ կբացի»:

Ռոնալդոն սկսել է մարզումները

Իտալական «Միլանի» նախկին հարձակվող, բրազիլացի Ռոնալդոն արդեն ապաքինվել է վնասվածքից եւ սկսել է մարզումները «Ֆլամենգոյում»: Նա փետրվարին ծնկի ծանր վնասվածք էր ստացել, որից հետո «Միլանը» չէր երկարաձգել պայմանագրի ժամկետը: Փաստորեն ներկայում Ռոնալդոն ազատ ֆուտբոլիստի կարգավիճակ ունի: Լրատվամիջոցներում տեղեկություններ էին հայտնվել, թե իբր Ռոնալդոյով հետաքրքրվում են իտալական «Սամպդորիան» եւ «Սիենան», սակայն ֆուտբոլիստի գործակալը հերքել է այս լուրերը: Ճիշտ է, նա հաստատել է, որ իտալական ակումբներից մեկը հետաքրքրվում է Ռոնալդոյով, սակայն չի նշել ակումբի անունը:

Ռոնալդոն պատրաստվում է մասնակցել նոյեմբերի 17-ին Մարոկկոյում կայանալիք բարեգործական հանդիպմանը, որում հանդես է գալու նաեւ Զինեդին Զիդանը:

ՀԱՐՑՈՒՄ

Ֆուտբոլիստների ընտրյալը Ռոնալդուն է

Անցած մրցաշրջանը Պորտուգալիայի հավաքականի եւ «Մանչեսթր Յունայթեդի» կիսապաշտպան Քրիստիանու Ռոնալդուի համար իրոք լավագույնն էր: Նա աչքի ընկավ արդյունավետ խաղով թե հավաքականի, թե ակումբի կազմում: Անգլիայի պրեմիեր լիգայում Ռոնալդուն 34 խաղում 31 գոլ խփեց: Նա արժանացել է Անգլիայի չեմպիոնի տիտղոսին, նվաճել չեմպիոնների գավաթը: Ռոնալդուն ճանաչվել էր Եվրոպական գավաթների խաղարկության լավագույն ֆուտբոլիստ եւ համարվում է աշխարհի ու Եվրոպայի այս տարվա լավագույն խաղացողի մրցանակի գլխավոր հավակնորդներից մեկը: Բացի այդ, պորտուգալացի ֆուտբոլիստը ճանաչվել է Եվրոպայի լավագույն ռմբարկու ու պարգեւատրվել «Ոսկե խաղակոշիկ» մրցանակով:

Եվ ահա Ռոնալդուն նոր մրցանակի արժանացավ, որը նրան հանձնեցին Մանչեսթրում: Պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստների միությունը Ռոնալդուին ճանաչել է 2007/08 մրցաշրջանի լավագույն ֆուտբոլիստ: Հարցմանը մասնակցել են միության կազմի մեջ մտնող ավելի քան 50 հազար ֆուտբոլիստներ: Նրանք քվեարկությամբ որոշել են նաեւ մրցաշրջանի խորհրդանշական հավաքականի կազմը:

Ռոնալդուն իր շնորհակալությունն է հայտնել բոլոր նրանց, ովքեր աջակցել են իրեն՝ նշելով, որ գործընկերների կողմից լավագույնը ճանաչվելը պարզապես հրաշալի է: Ի դեպ, բացի Ռոնալդուից, խորհրդանշական հավաքականում «Մանչեսթր Յունայթեդը» ներկայացնում է պաշտպան Ռիո Ֆերդինանդը: Ամենամեծ ներկայացուցչությունը խորհրդանշական հավաքականում ունի «Բարսելոնը» (3 ֆուտբոլիստ)՝ Կառլես Պույոլ, Խավի Էռնանդես, Լիոնել Մեսի: Մադրիդի «Ռեալը» ներկայացնում են դարպասապահ Իկեր Կասիլյասը եւ պաշտպան Սերխիո Ռամոսը: «Լիվերպուլից» եւս երկուսն են ընդգրկված լավագույնների ցանկում՝ կիսապաշտպան Սթիվեն Ջերարդը եւ հարձակվող Ֆեռնանդո Տորեսը: Մեկական ներկայացուցիչ ունեն «Չելսին» (Ջոն Թերի) եւ «Միլանը» (Կակա):

Ավանդական մրցաշարը Վանաձորում

Արդեն ավանդական է դարձել Սեուլի օլիմպիադայի արծաթե մեդալակիր, աշխարհի եռակի գավաթակիր, Եվրոպայի չեմպիոն, փառաբանված հայ ըմբիշ Ստեփան Սարգսյանի գավաթի խաղարկությունը: Այս տարի ազատ ոճի ըմբշամարտի միջազգային այդ մրցաշարը Վանաձորում անցկացվեց արդեն 13-րդ անգամ:

Մրցագորգ էին դուրս եկել Հայաստանի, Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, Վրաստանի, ԱՄՆ-ի, Ուզբեկստանի, Բուլղարիայի ըմբիշները: Հայաստանից մրցումներին մասնակցեցին 40 ըմբիշներ, որոնց թվում էին ինչպես ազգային, այնպես էլ երիտասարդական հավաքականների անդամներ: Եթե անցյալ տարի մեր ըմբիշներն ընդհանուր առմամբ 11 մեդալ էին նվաճել, ընդ որում 66 կգ քաշային կարգում Սուրեն Մարկոսյանը դարձել էր մրցաշարի հաղթող, ապա Վանաձորում Հայաստանից միայն 7-ը դարձան մրցանակակիր: Ընդ որում հայ մարզիկներից եւ ոչ մեկին չհաջողվեց ոսկե մեդալ նվաճել:

Ոսկե մեդալների քանակով (3) թիմային հաշվարկով հաղթող ճանաչվեց Ուկրաինայի հավաքականը, որն ընդհանուր առմամբ 4 մեդալ նվաճեց: Մեդալների ամենահարուստ հավաքածուն վրացիներինն էր, որոնք 11 մեդալ նվաճեցին: Դրանցից երկուսը ոսկե էին: Մրցաշարի հաղթող ճանաչվեցին նաեւ ռուսաստանցի երկու ըմբիշներ: ՌԴ հավաքականից մրցանակակիր դարձան 7 ըմբիշներ:

Անանդի թագադրումը հետաձգվեց

Շախմատի աշխարհի առաջնության Անանդ-Կրամնիկ մրցախաղի 10-րդ պարտիան կարող էր ժամկետից շուտ վճռել հանդիպման ելքը, եթե հնդիկ գրոսմայստերին հաջողվեր գոնե ոչ-ոքի խաղալ: 9-րդ պարտիայի ավարտից հետո Կրամնիկի վիճակը գրեթե անհուսալի էր թվում, սակայն ռուսաստանցի շախմատիստը խոստացել էր ամեն ինչ ներդնել իրավիճակը փրկելու համար:

Եվ ահա Կրամնիկն առաջին քայլը կատարեց: 10-րդ պարտիայում նրան հաջողվեց սպիտակներով անդրանիկ հաղթանակը տոնել ու կրճատել հաշվի տարբերությունը՝ 4-6: Սեւերով խաղացող Անանդը այդ պարտիայում բավական վստահ էր խաղում, սակայն 26-րդ քայլին կոպիտ սխալ թույլ տվեց, որից անմիջապես օգտվեց Կրամնիկն ու ընդամենը երեք քայլ հետո վճռեց պարտիայի ելքը: Այնպես որ Անանդի թագադրումը հետաձգվեց: Կհաջողվի՞ արդյոք Կրամնիկին մնացած երկու պարտիաներն էլ շահել ու լրացուցիչ մրցախաղի իրավունք ստանալ: Նշենք, որ ժամանակին նման իրավիճակում Անատոլի Կարպովին հաջողվել էր 3 անընդմեջ հաղթանակ տոնել Կասպարովի նկատմամբ:

Բարելավեցին աշխարհի ռեկորդները

Սիդնեյում ընթացող լողի աշխարհի գավաթի խաղարկությունում համաշխարհային երկու ռեկորդ գրանցվեց: Ավստրալացի Ռոբերտ Հառլին 50 մ թիկնալողում 0,03 վրկ-ով գերազանցեց գերմանացի Թոմաս Ռուպրաթին պատկանող համաշխարհային ռեկորդը: Նա մրցատարածությունը հաղթահարեց 23,24 վրկ-ում:

Ավստրալիայի հավաքականում հանդես եկող Մեթ Յակովիչն էլ աշխարհի նոր ռեկորդ սահմանեց 50 մ բատերֆլյայ լողաոճում: Նրա ցուցանիշը (22,50 վրկ) 0,1 վրկ-ով գերազանցում է նախկին ռեկորդը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

«Հայաստանում տնտեսական ճգնաժամ չի լինի, բայց միջազգային ճգնաժամի ազդեցություն կլինի»

Այս կարծիքն արտահայտեց սլավոնական համալսարանի պրոռեկտոր, տնտեսագետ Էդուարդ Սանդոյանը

«Նովոստի» գործակալության հյուրը երեկ Հայ-ռուսական (սլավոնական) համալսարանի պրոռեկտոր, տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր **Էդուարդ Սանդոյանն** էր: Նա անդրադարձավ համաշխարհային ֆինանսական ճգնաժամին եւ ներկայացրեց իր ղեկավարած նոր՝ MBA ծրագիրը, որը նպատակ ունի լրացնելու բնակչության ֆինանսական գիտելիքները: Էդուարդ Սանդոյանը հայտնեց, որ MBA ծրագիրը լայնորեն հայտնի է ամբողջ աշխարհում եւ տարբերվում է հիմնարար կրթությունից իր գործնական ուղղվածությամբ եւ նրանով, որ այդ ծրագրով կարող են ուսանել ոչ տնտեսագիտական մասնագիտություններ ունեցող մարդիկ:

Ամերիկյան ֆինանսական ճգնաժամը, Էդուարդ Սանդոյանի կարծիքով, տեղի ունեցավ այն պատճառով, որ ռիսկերն ավելի շատ էին, քան կանխատեսվում էր: Հայաստանի բանկային համակարգը չտուժեց այդ ճգնաժամից, քանի որ բանկային վերահսկողության օրենսդրությամբ բանկերին չի թույլատրվում ներդրումներ կատարել կապիտալի շուկայում եւ ձեռք բերել արժեթղթեր, որոնք կարող են կասկածելի լինել: Ըստ տնտեսագետի, լավ չէ, որ Հայաստանում արժեթղթերի շուկան ձեւավորված չէ, բայց այս իրավիճակում դա շահեկան եղավ Հայաստանի համար: Նա նաեւ նշեց, որ Կենտրոնական բանկի նախաձեռնությամբ վերջերս կատարված օրենսդրական փոփոխություններով բանկերին թույլատրվեց ակտիվներ ձեռք բերել կապիտալի շուկայում, բայց, բարեբախտաբար, բանկերը դա չհասցրեցին անել: Էդուարդ Սանդոյանը անհրաժեշտ համարեց, որ այդ փոփոխությունները ուղղվեն:

Էդուարդ Սանդոյանին ուղղված **«Ազգի»** հարցն այն էր, թե ինքը համաձա՞յն է այն կանխատեսմանը (Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի), որ եկող տարվա գարնանը Հայաստանում տնտեսական ճգնաժամ կսկսվի:

«Համաձայն չեմ: Խոսք քաղաքականացված գնահատական է», պատասխանեց Էդուարդ Սանդոյանը, ավելացնելով, որ, որպես տնտեսագետ, իր կարծիքով, ճգնաժամ Հայաստանում որպես այդպիսին չի լինելու: Ըստ նրա, դրա պատճառն այն է, որ Հայաստանում չկան ֆինանսական ինստիտուտներ, բացի բանկային համակարգից: Մեր բանկային համակարգի ակտիվները ներդրված չեն կապիտալի շուկայում, համակարգում ներգրավված պարտավորությունների ծավալը կազմում է ամբողջ պարտավորությունների 4 տոկոսը, լիկվիդայնությունը բարձր է: Այսինքն, բանկերն ավելի շատ փող ունեն, քան իրենց պետք է: Բանկերի վճարունակությունը կամ կապիտալիզացիան 25 տոկոսով ավելի է, քան անհրաժեշտ է: Բանկային վերահսկողության դաշտը վստահելի է:

Միաժամանակ, Էդուարդ Սանդոյանի կարծիքով, համաշխարհային ֆինանսական ճգնաժամն անշուշտ կազդի Հայաստանի տնտեսության վրա: Մասնավորապես, նրա կարծիքով, խիստ կնվազեն օտարերկրյա մասնավոր փոխանցումները Հայաստան, ինչպես օտարերկրյա ներդրումները եւ դրա հետ կապված ներդրումները բնակարանային շինարարության մեջ: Հնարավոր է, որ 1-1,5 մլրդ դոլար ավելի քիչ գումար մտնի Հայաստան: Դա կբերի երկրի տնտեսական աճի դանդաղեցմանը, բնակչության գնողականության նվազմանը, արտադրության ամրապնդմանը: Դրա հետ մեկտեղ, սլավոնական համալսարանի պրոռեկտորի կարծիքով, դա կբերի այն բանի, որ դուրս կգանք «հոլանդական հիվանդությունից»՝ կարժեւորվի արտադրությունը եւ կվերականգնվի արտադրական ներուժը: Մի խոսքով, կտուժի տնտեսությունը, կշահի տնտեսական համակարգի պոտենցիալը: Այսպիսի եզրակացության հանգեց Էդուարդ Սանդոյանը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ում հրահանգով են երեկոյան ժամերին միկրոավտոբուսների սակագները կրկնապատկվում

Երեւանում ուղեւորափոխադրող տրանսպորտի տեսակարար կշիռը որոշելու նպատակով «Սպառողների ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպությունը վերջին 1,5 տարվա ընթացքում իրականացրել է մոնիտորինգ: Կազմակերպության անդամները մոնիտորինգն իրականացրել են քաղաքի առավել ծանրաբեռնված հատվածներում՝ մասնավորապես Մաշտոցի, Բաղրամյանի պողոտաներում, Խանջյան, Տերյան, Լենինգրադյան փողոցներում:

Երեկ «Փաստարկ» ակումբում մոնիտորինգի տվյալները ներկայացրեց «Սպառողների միություն» կազմակերպության նախագահ **Արմեն Պողոսյանը**: Նրա տնօրենությամբ՝ հոկտեմբեր ամսին Երեւանում ուղեւորափոխադրող տրանսպորտի 89,22%-ը կազմում են միկրոավտոբուսները, 6,88%-ը՝ «Բոգդան» մակնիշի, 2,4%-ը՝ չինական ավտոբուսները, 1,5%-ը՝ տրոլեյբուսները: Մինչդեռ Երեւանի քաղաքապետարանի ներկայացրած տվյալներով՝ այսօր մայրաքաղաքում գործում են 3196 միկրոավտոբուս, 40-50 տրոլեյբուս, 231 չինական եւ 181 «Բոգդան» մակնիշի ավտոբուսներ:

Արմեն Պողոսյանի խոսքերով՝ միկրոավտոբուսներից եւ կանգառներում մարդկային կուտակումներից խուսափելու նպատակով անհրաժեշտ է կիրառել մեծ տարողունակությամբ ավտոբուսներ:

«Երեւանի քաղաքապետարանը տարեցտարի ավելի շատ ավտոբուսներ է ներկրում: Սակայն դրանց թիվը բավարար չէ, որպեսզի միկրոավտոբուսներն ընդհանրապես վերանան: Վերջապես մեր հասարակությունն էլ իրավունք ունի նորմալ երթեւեկելու: Մինչեւ ե՞րբ պետք է մեքենաներու ծռած կամ մյուսի գիրկը նստած տուն հասնենք», ասաց Արմեն Պողոսյանը:

Բանախոսն առաջարկեց Հայաստանի այսօրվա էլեկտրաէներգիայի ավելցուկի շնորհիվ զարգացնել էլեկտրատրանսպորտը, որն ավելի մատչելի է:

«Անհրաժեշտ է նաեւ կառուցել մետրոյի նոր կայարաններ, ինչը զգալիորեն կթեթեւացնի ուղեւորափոխադրման վիճակը», ասաց նա:

Անդրադառնալով ուղեւորափոխադրման սակագներին, Արմեն Պողոսյանը հավաստիացրեց, որ երեկոյան ժամը 12-ից հետո չգիտես ինչպես եւ ում կամքով որոշ միկրոավտոբուսների վարձը դառնում է 200 դրամ: Նա հավաստիացրեց նաեւ, որ երեկոյան ժամը 8-ից հետո քաղաքում ավտոբուսներ եւ տրոլեյբուսներ չեն աշխատում: «Մինչդեռ նրանք մինչեւ ժամը 12-ը պետք է գործեն: Համոզված եմ, որ դա էլ ինչ-որ մարդկանց հրահանգով է կատարվում: Վստահ եմ, որ միկրոավտոբուսների տերերին ձեռնտու չէ ավտոբուսների գործունեությունը երեկոյան ժամերին: Այդ պատճառով խոչընդոտում են նրանց աշխատանքին», եզրափակեց նա:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

29.10.08թ. հայտարարվելու է

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ-ՄԲԱՃՁԲ-08/95 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ սպորտի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարության կարիքների համար «Երեւանի օլիմպիական հերթափոխի պետական մարզական քոլեջ» ՊՈԱԿ-ին պատկանող՝ Երեւան քաղաքի Մանուկյան 31 հասցեում գտնվող շենքի տանիքի վերանորոգման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1500 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ, «Կոմունիստական» ՓԲԸ -ի N 1247010010343 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ. 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Ա. Անտոնյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ մրցակցային բանակցությունների հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 9.30-ն:

USAID FROM THE AMERICAN PEOPLE

EMERGING MARKETS GROUP

Financial Sector Deepening Project
8 Mher Mkrtchian St. 0010 Yerevan
Republic of Armenia
Tel: (+374 10) 58 30 93

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱԿՏՈՒԱՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ 2009

ԱՄՆ ՄԶԳ ֆինանսական ոլորտի զարգացման ծրագիրը Միացյալ Թագավորության Ակտուարների միության եւ ՀՀ Կենտրոնական Բանկի հետ համատեղ հայտարարում է 2009 թվականի փետրվար – հոկտեմբեր ամիսներին ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱԿՏՈՒԱՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ անցկացման մասին: Մանրամասներին կարող եք ծանոթանալ ***www.fsdp.am*** կայքում:

OPPORTUNITY FOR ACTUARIAL TRAININGS

USAID Financial Sector Deepening Project in Association with: Central Bank of Armenia and United Kingdom Society of Actuaries Announces a Program of BASIC ACTUARIAL TRAININGS in Yerevan from February to October 2009. Training details are available at ***www.fsdp.am***.

КУРСЫ ОБУЧЕНИЯ АКТУАРИЕВ. ВОЗМОЖНОСТЬ УЧАСТИЯ

Программа развития финансового сектора АМР США совместно с Центральным Банком РА и Сообществом актуариев Великобритании объявляет о проведении БАЗОВОГО КУРСА ОБУЧЕНИЯ АКТУАРИЕВ с февраля по октябрь 2009 г. Ознакомиться с условиями участия более подробно можно на сайте ***www.fsdp.am***.

Մասնագիտությունների կոնֆերանս ՀՖՀՀ-ում

Կառավարչական հաշվառում եւ աուդիտ

UFAR — UNIVERSITE JEAN MOULIN LYON 3

Մասնագիտությունների աշխարհում ուսանողների կողմնորոշմանը նպաստելու նպատակով Հայաստանում ֆրանսիական համալսարանը, Հայաստանի արդյունաբերողների եւ գործարարների միության հետ միասին, շարունակում է «Մասնագիտությունների կոնֆերանս» միջոցառումների շարքը:

Առաջին կոնֆերանսը նվիրված էր բանկային համակարգին եւ վերջինիս մասնագիտություններին:

Հոկտեմբերի 28-ին կազմակերպված «Մասնագիտությունների կոնֆերանսը» նվիրված էր աուդիտ եւ կառավարչական հաշվառում մասնագիտություններին: Փորձագետ հյուրերը՝ Գրանդ Թորնթոն Ամիոյի տնօրեն Արման Փինարբասին, ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի առաջին տեղակալ Ահարոն Չիլինգարյանը, Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիայի տնօրեն, խորհրդատվական բաժնի ղեկավար Սամվել Բարեյանը, ինչպես նաեւ այդ ոլորտում աշխատող համալսարանի շրջանավարտները ներկայացրին իրենց մասնագիտությունները եւ պատասխանեցին ուսանողների հարցերին:

ՀՖՀՀ շրջանավարտ Մարիամ Փայասյանը ներկայացրեց.

Մարիամ Փայասյան

- Այսօր աուդիտի եւ կառավարչական հաշվառման մասնագիտությունները մեծ պահանջարկ ունեն աշխատանքի շուկայում: Բազում կազմակերպություններ, անկախ ոլորտից, այսօր արդեն զգում են կառավարչական հաշվառման մասնագետի խիստ պահանջարկ: Ավարտել եմ Հայաստանում ֆրանսիական համալսարանի կառավարման ֆակուլտետը: Մագիստրատուրայի 2-րդ կուրսում աշխատել եմ «Արաբկիր» բժշկական համալիր-երեխաների եւ դեռահասների առողջության ինստիտուտում, որպես տնտեսագիտական ծառայության ղեկավար:

Իմ ուղղակի պարտականությունների շրջանակում են եղել բժշկական համալիրի կառավարչական հաշվառումը եւ ներքին աուդիտը: Այժմ ես իմ մասնագիտական աշխատանքը շարունակում եմ «Առիթմոլոգիական տրտաբանական խումբ» կլինիկայի շրջանակներում, որտեղ վարում եմ մենեջերի եւ որակի պատասխանատուի պաշտոնը, միաժամանակ ուսումս շարունակում եմ Ժան Մուլեն Լիոն 3 համալսարանի դոկտորանտուրայում, որտեղ հետազոտական աշխատանքի շրջանակներում ուսումնասիրում եմ բուժհաստատությունների կառավարչական հաշվառման ու կառավարմանն առնչվող խնդիրներ:

Գրանցվել է բանկի նոր մասնաճյուղ

Կենտրոնական բանկի նախագահի հոկտեմբերի 24-ի թիվ 1/1039 Ա որոշման համաձայն գրանցվել է «Պրոմեթեյ Բանկ» ՍՊԸ-ի «Ազատության 12» մասնաճյուղը, որը գործելու է ք. Երեւան, Ազատության 12 հասցեում:

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

ԳՏՆՎԵԼ Է

ՍՏԵՓԱՆ ՎԱՐԴԱՆԻ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԻ մեքենայի տեխանձնագիրը, տրված 18.06.1985:

Կորցնողը կարող է վերցնել «ԱԶԳ»-ի խմբագրությունից:

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատուական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 28.10.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչութեան տպարանում՝ Արշակունեաց 2: